

Economisch-Statistische Berichten

ALGEMEEN WEEKBLAD VOOR HANDEL, NIJVERHEID, FINANCIËN EN VERKEER
UITGAVE VAN HET INSTITUUT VOOR ECONOMISCHE GESCHRIFTEN

2^E JAARGANG

WOENSDAG 18 APRIL 1917

No. 68

INHOUD

	Blz.
VREDESVOORBEREIDING	285
Staatsmonopolie van Levens- en Brandverzekering	287
Clearing te Amsterdam	288
De stijging der loonen	288
Index-cijfers	289
Engeland's Handelspolitiek	289
BOEKAANKONDIGING	290
REGERINGSMAATREGELEN OP HANDELSGEBIED	291
STATISTIEKEN EN OVERZICHTEN	292—300
Geldkoersen.	Effectenbeurzen.
Wisselkoersen.	Goederenhandel.
Bankstaten.	Verkeerswezen.

INSTITUUT VOOR ECONOMISCHE
GESCHRIFTEN

WEEKBLAD ECONOMISCH-STATISTISCHE BERICHTEN

Het secretariaat van het weekblad is gevestigd te Rotterdam, Pieter de Hoogweg 122, telefoon no. 3000.

Bijdragen en mededeelingen, den inhoud betreffende, gelieve men te zenden aan het secretariaat.

Abonnementsprijs voor het weekblad franco p. p. in Nederland, f 10,—, buitenland en koloniën f 12,— per jaar. Losse nummers 25 cents.

Leden en donateurs van het Instituut ontvangen het weekblad gratis.

Advertentiën f 0,35 per regel. Plaatsing bij abonnement volgens tarief.

Mededeelingen betreffende abonnementen en advertentiën richt men tot Nijgh & van Ditmar's Uitgevers-Maatschappij, Rotterdam, Amsterdam, Den Haag.

17 APRIL 1917.

Op de Nederlandsche geldmarkt bleef ook weder deze berichtswEEK de zelfde geldruimte heerschen. De rente voor particulier disconto liep nog iets verder terug, zoodat ten slotte à 1½ pCt. werd afgedaan. De prolongatierente, welke aanvankelijk iets vaster nooteerde op 3½ à 3¾ pCt., liep eveneens weder terug en sloot op 2½ pCt.

* * *

De regeering ziet zich genoodzaakt wederom een beroep te doen op de geldmarkt tot het plaatsen van schatkistpapier. Daartoe wordt op 20 dezer de inschrijving opengesteld op dertig millioen gulden biljetten en promessen. De promessen zullen een looptijd hebben van 3 en 6 maanden; de biljetten van 1 jaar en zullen een vaste rente dragen van 4½ pCt.

* * *

De wisselmarkt was de afgelopen week zeer onrustig. De sedert circa drie weken aanhoudende daling in de koersen op Londen en New York, ging over in een paniekachtige val, daar het scheen dat de steun, welke van Engelsche zijde sedert circa een jaar geboden wordt, zoodra belangrijk aanbod intreedt, deze

keer geheel ontbrak. Londen liep dientengevolge in 3 dagen terug van 11,70 tot 11,42. Ook de daling van de Duitsche en Oostenrijksche koersen maakte verdere groote voortgang. Een flauwe stemming voor enkele wissels beheerscht meestal de geheele markt. Ook nu weder beïnvloedden de koersen elkaar wederkeerig en was nu eens Berlijn daarna weder Londen het flauwst.

Zaterdag echter was de stemming door de vredesgeruchten weder plotseling omgeslagen en trad een krachtig herstel in, dat in de nieuwe week door verdere berichten sterk werd gesteund, zoodat een zeer groot gedeelte van het verlies weder kon worden ingehaald.

* * *

De concentratie van den uitvoer in één hand, waarop reeds herhaaldelijk van verschillende zijden werd aangedrongen, zal weldra plaats vinden. Gelijk minister Treub in de Eerste Kamer mededeelde, wordt tot dit doel een Naamlooze Vennootschap gevormd, welker bedrijf onder toezicht van regeeringscommissarissen zal worden uitgeoefend en welker winsten boven een matig percentage aan den Staat zullen toevallen. Zoowel de regelmatige beschikbaarstelling van voedingsmiddelen als de belangen der schatkist zullen, naar verwacht wordt, hiermede worden gediend. De vraag, waarom, nu principiële bezwaren niet blijken te bestaan, niet reeds vroeger tot dezen maatregel werd overgegaan, wacht nog hare beantwoording.

VREDESVOORBEREIDING.

In de landen om ons heen, niet het minst daar, waar men verwachtte zou, dat de oorlog het denken en de beschikbare krachten geheel in beslag zou nemen, worden plannen overwogen en maatregelen getroffen om straks gereed te staan voor de ontzaglijke economische vraagstukken, waar het tijdperk van overgang naar den hernieuwden toestand van vrede en vervolgens de nieuwgegroeide verhoudingen alle volkeren, die aan de economische wereldgemeenschap deel hebben, voor zullen stellen.

In Duitschland is het vraagstuk reeds lang de phase van de inleidende besprekingen in algemeene economische periodieken, in vak- en dagbladers voorbij. Een speciale organisatie is reeds sinds maanden in het leven geroepen, een rijkscommissaris voor de Uebergangswirtschaft heeft, zoodat telkens blijkt, met de verschillende takken van het economische leven nauwe voeling verkregen, maatregelen zijn getroffen, die overheid en rijksbank grooten invloed op het gansche buitenlandsche verkeer en de financiële verhoudingen met het buitenland waarborgen; in het algemeen zijn de bestaande banden tusschen de overheid en de leidende kringen uit industrie, bank- en scheepvaartwezen nauwer aangehaald.

Engeland, dat, anders dan Duitsland, bij het begin van den oorlog op dit gebied nog vrijwel voor terra incognita stond, trekt nog meer onze aandacht. De spoorwegen in overheidshanden; de spoedig te verwachten Trade Bank, die in nauw overleg met de regeering en los van speciale belangengroepen aan den Engelschen export den noodigen financiëelen steun zal hebben te geven; tal van schema's, die na den oorlog de verhouding tusschen arbeider en werkgever in samenwerking met een onzijdig staatsorgaan beoogen te regelen; de reeds ten vorigen jare door de associatie der Kamers van Koophandel verzochte omzetting van den Board of Trade en diens president in een volledig departement en een afzonderlijken minister van handel, een omzetting, die, al is zij in beginsel nog niet geschied, middelerwijl meer en meer tot een feit is geworden; een van regeeringswege gesteund en geleid pogen voorts om zelf te voorzien in de zgn. sleutelindustrieën, een pogen, dat naar mate de begrippen zich verhelderen steeds luider roept om een geheele reorganisatie van het technische onderwijs, the keystone to all key industries; aanwijzingen verder van een gansch andere scheepvaartpolitiek dan voorheen — kortom aan alle zijden de bewijzen van een reeds thans willen aanvatten der groote toekomstproblemen en van een nieuwen koers, in hooge mate strookende met het inzicht der huidige regeering en vermoedelijk verder voedsel puttend uit de in deze weken plaats hebbende rijksconferentie. Als complement van dit alles in toenemende mate overleg met de kringen der deskundigen en belanghebbenden: de associatie der Kamers van Koophandel, de ten vorigen jare opgerichte Federation of British Industries en speciale groepvertegenwoordigers.

Ook uit landen, waaromtrent de gegevens ons thans spaarzamer bereiken, Frankrijk, Zwitserland, de Scandinavische landen, komen berichten, die in gelijke richting wijzen.

En wij?

Voor den oorlog vertoonde onze economische politiek in hoofdtrekken groote overeenkomst met die van Engeland, toen en, naar gehoopt mag worden, in de toekomst vrijhandelsland als wij. Laat men de gevallen, waarin de overheid zich uit sociale motieven met het bedrijfsleven inliet, buiten rekening — hoe hobbelig ook hier het pad was, blijkt wel zeer duidelijk, wanneer men de ervaringen hier te lande vergelijkt met de wijze, waarop Lloyd George's samenstel van sociale verzekering en voorzorg tot stand kwam — dan waren de aanrakingspunten luttel. En welk een verscheidenheid van regeling! Wat aan verkeerspolitiek op het gebied van de binnenvaart, den toegang tot onze groote zeehavens daaronder begrepen, wordt gedaan en misschien op spoorweggebied zou kunnen worden gedaan, ressorteert onder het Departement van Waterstaat. De enkele voorbeelden van scheepvaartpolitiek op grooter schaal, de steun aan de Java-China-Japan lijn en de medeoprichting der Kon. Holl. Lloyd gingen uit van het Departement van Landbouw, Nijverheid en Handel, welks afdeling Handel de zorg voor verschillende algemeene belangen benevens den buitenlandschen inlichtingsdienst voor een deel gemeenschappelijk met het Departement van Buitenlandsche zaken behartigt. De dienst der invoerrechten en mitsdien de leiding onzer tariefpolitiek ressorteert onder het Departement van Financiën, terwijl, het zij volledigheidshalve vermeld, alle bemoeienis met vak- en handelopleiding van Binnenlandsche Zaken uitgaat. Een organisatie dus, die historisch verklaarbaar en in menig opzicht misschien verdedigbaar is, doch die aan een systematische en van uit één gezichtshoek gedreven politiek, zoo spoedig deze nodig mocht blijken, moeilijk bevorderlijk kan zijn.

Niet, dat de hoofdlijnen onzer economische politiek noodzakelijkerwijs door den oorlog wijziging zullen hebben te ondergaan. Integendeel, als tevoren zal in

beginsel onze handel in vrijheid het best blijven gedijen, zal onze landbouw, die een geslacht terug zich aan den druk der overzeesche concurrentie heeft weten aan te passen, ook na dezen zijn krachtige positie weten te handhaven, zullen, naar wij mogen hopen, onze voorname export-industrieën in de eerste plaats zelf hun weg kunnen vinden. Maar wel staat vast, dat wanneer met den vrede een nieuw tijdperk van internationaal verkeer zal aanbreken, wij groote kans hebben plotseling voor tal van vraagstukken te worden gesteld, die — het is in deze kolommen al meer dan eens besproken — reeds uit louter defensieve overwegingen dadelijk ingrijpen van de regeering wenschelijk kunnen maken. En eveneens staat vast, dat elders de verhouding tusschen overheid en bedrijfsleven belangrijk zal blijken te zijn verzet, wat niet zonder terugslag ook op ons land zal kunnen blijven.

Vraagt men, wat met dit alles voor oogen tot dusver hier te lande is geschied, dan is het antwoord spoedig gegeven. Zeker, in de leidende kringen van handel, bankwezen, nijverheid en scheepvaart beseft men, waar het om gaat, en gevoelt men, hoe ten slotte met onze toenemende internationale economische beteekenis ook onze economische kwetsbaarheid gestegen is. Ook in breeder kring is, dank zij in de eerste plaats de publicistische werkzaamheid van Mr. Treub, het probleem, dat waarlijk niet alleen voor den werkgever belang heeft, gesteld. Zal men echter wederom moeten constateeren, dat ons volk, sedert lange jaren gewend met zijn belangen zijn aandacht voor wat buiten onze grenzen geschiedt in hoofdzaak te concentreeren op eigen koloniaal bezit, zelfs door dezen oorlog nauwelijks uit zijn onverschilligheid voor internationale vraagstukken is ontwaakt? En onze regeering? Juist de ministers, van wie bij de huidige organisatie de stuwkracht op dit gebied zou moeten uitgaan, worden door de vragen van den dag geheel in beslag genomen, — Landbouw, doordat de gansche nieuw gegroeide en dagelijks toenemende zorg voor de voedsel- en grondstofvoorziening van ons land ten slotte op dezen bewindsman en zijn departement neerkomt, Buitenlandsche Zaken door de eischen eener uiterst moeilijke neutraliteitspolitiek. Dankbaarheid voor het feit, dat zij, gelijk o.a. blijkt uit den voorgestelden dienst van economische voorlichting in den vreemde, ook nog aan toekomstvragen een deel van hun aandacht hebben kunnen geven, mag ons echter niet weerhouden de vraag te stellen of, gezien wat in de landen om ons heen geschiedt, het niet in hooge mate wenschelijk zou zijn, dat ook hier te lande het vraagstuk krachtig werd aangevat, dat nauwlettend en systematisch werd nagegaan, wat elders op dit gebied groeiende is, dat bijeengebracht werd, wat door den oorlog aan meerdere kennis van ons economisch leven is verkregen, dat voeling werd genomen met de betrokken kringen uit nijverheid, scheepvaart en bankwezen, een voeling, die wanneer zij uitging van dezelfde beginselen, die de Engelsche regeering tegenover de Trade Bank leidden, wellicht de te betreuren concurrentie, die zich reeds dadelijk in ons nieuwe bankwezen in den vreemde heeft geopenbaard, had kunnen voorkomen.

Wil dit alles echter bereikt kunnen worden, dan zou tweemaal nodig zijn: in de eerste plaats reorganisatie van de leiding onzer economische politiek, waardoor voor de huidige verstrooide regeling zoo veel mogelijk eenheid in de plaats treedt en voor het overige met een centraal punt althans een waarborg voor onderling overleg wordt geschapen, en in de tweede plaats opdracht van dit alles aan een zelfstandige organisatie, die haar volle aandacht aan het vraagstuk kan schenken.

Voor al bij de huidige overbelasting van het ministerie van Landbouw ligt de gedachte aan de vorming van een afzonderlijk ministerie van Handel en Nijverheid voor de hand, een gedachte reeds meermalen onder woorden gebracht en ook dezer dagen in een van de Eerste Kamer uitgegaan staatsstuk weder be-

sproken. Hoe dit evenwel zij, hoofdzaak is, dat met de voorbereiding voor een nieuw vreedstijdsperk niet langer wordt getalmd en dat een regeling getroffen wordt, die in de toekomst de eenheid onzer economische politiek waarborgt.

Naast dit alles blijft dringend noodig het tot stand komen eener organisatie, waardoor het onmisbaar contact met de verschillende takken van het bedrijfsleven tot zijn recht kan komen. De beschouwingen, die wij in het nummer van 21 Maart aan den door Mr. Treub voorgestelden Raad van Handel en Nijverheid hebben gewijd, ontheffen ons van de plicht op dit punt thans nader in te gaan. Over de vraag, welke rol de overheid bij de totstandkoming dezer organisatie heeft te vervullen, kan men twisten, hoofdzaak, wij herhalen het, is, dat de aanwijzing der vertegenwoordigers door de vertegenwoordigden zelf geschiedt.

B.

STAATSMONOPOLIE VAN LEVENS- EN BRANDVERZEKERING.

In een persgesprek, gepubliceerd in de Telegraaf, heeft Minister Treub, na in de Kamer op een ongelegen uur uit zijn tent gelokt te zijn (waardoor het monopolisatie-vraagstuk op een onnoodig abrupte wijze voor het publiek gesteld is) eenige nadere toelichtingen verschaft aan den weetgierigen interviewer, tevens tolk van vele bezorgden in den lande.

Aan één indruk kan men niet ontkomen, namelijk dat we een nieuw tijdperk ingetreden zijn en dat op velerlei gebied nieuwe toestanden zich reeds ontwikkeld hebben, waarvan de consequenties onder de oogen gezien moeten worden. Vele vraagstukken zullen we van een ander standpunt moeten benaderen, vele bezwaren zullen we overboord te werpen hebben. Zoo niet een „Umwertung aller“ heeft zich toch een „Umwertung vieler Werte“ voltrokken.

Of intusschen de winsten van het levens- en brandverzekeringsbedrijf noemenswaard zullen bijdragen ter ontlasting van den druk der oorlogsleeningen blijft zeer de vraag. En vooral of de te duchten ongunstige gevolgen eener nationalisatie zullen opwegen tegen de voordeelen er van. Een veelzijdig vraagstuk als dat van monopolisatie in 't algemeen en van monopolisatie op het onderhavige gebied in 't bijzonder is nu eenmaal niet in een paar maanden door eenige ministeriële commissies en een debat in de Kamer op te lossen, en met instemming leest men in het Voorloopig Verslag van de Eerste Kamer, Staatsbegroting 1917, dat de „talrijke belangrijke en moeilijke vraagstukken daaraan verbonden, de studie van de voor- en „nadeelen, zoowel van moreelen als van economischen „en financiëelen aard, voor elke soort van staatsbedrijf en staatsmonopolie in Nederland, de velerlei „belangen waarop gelet moet worden en de wijze der „organisatie voor elk bedrijf“, een ernstig onderzoek noodzakelijk maken.

Onze minister schijnt zelf geen groot vriend van monopolisaties te zijn, maar *het geld moet er komen* en een Staatscommissie zou de zaak te zeer op de lange baan schuiven. Intusschen erkent de minister, dat er in de eerste twee of drie jaren van winst nog wel geen sprake zal zijn. Waar nu binnen een jaar na den vrede volgens hem alle landen in Europa overgegaan zullen zijn tot een monopolisatie als de voorgestelde, vraagt men zich af of het niet aanbeveling zou verdienen het vraagstuk, voor zoover het Nederland betreft, even aan te zien, om te voorkomen, dat er een stap gedaan worde, waartoe men misschien niet zoude besluiten als men de gevolgen beter had kunnen overzien.

Over de winsten, die het bedrijf af zal werpen, heeft de minister zich in groote trekken uitgelaten. Hij stelt vast, dat de winsten van verschillende levensverzekeringsmaatschappijen over 1914 globaal 4½ miljoen hebben bedragen, dat de buitenlandsche maatschappijen circa ½ van het veld bestrijken, en dat de totaal-winsten dus op circa 7 à 8 miljoen te

stellen zijn, of rond 7½ miljoen, waarin dus ook begrepen zijn de winsten van de Nederlandsche maatschappijen in het buitenland behaald. Dit wordt echter niet gereleveerd. Daar nu de woorden levensverzekering en brandverzekering beide „verzekering“ gemeen hebben, denkt de minister dat de winsten uit de brandverzekering ook op rond 7½ miljoen gesteld kunnen worden, dat is dus samen 15 miljoen! Dergelijke becijferingen zijn toch wel wat al te lichtvaardig. Raadplegen wij de jaarcijfers van het Koninkrijk der Nederlanden 1915, dan zien wij, dat de daar vermelde maatschappijen een totale winst maakten van f 4.200.000. Van deze winst werd echter aan aandeelhouders slechts uitgekeerd f 620.000 en aan de verzekerden f 450.000, terwijl aan vermeerdering der overige reserves besteed werd f 1.400.000. Ter illustratie van de groote winsten der maatschappijen kunnen we verder b.v. vermelden, dat de gezamenlijke in Duitschland werkende maatschappijen in 1912 aan de aandeelhouders 8 pCt. en aan de verzekerden 82 pCt. van de winst uitkeerden. Van het totaal premie-inkomen ging minder dan 2 pCt. aan aandeelhouders. Om een denkbeeld te geven van de ontwikkeling van het levensverzekeringsbedrijf (zooverre het de Nederlandsche maatschappijen betreft) zij hier nog vermeld, dat ult. 1914 het totaal verzekerd bedrag bij circa 90 maatschappijen (rente tot kapitaal herleid door vermenigvuldiging met 10) f 1.370.000.000 bedroeg (in Italië was het totaal aan het eind van 1913 f 1.000.000.000), de totale ontvangsten f 62.500.000 en de totale premie-reserve f 340.000.000. Het gezamenlijk maatschappelijk kapitaal was f 37.800.000, waarvan gefourneerd f 8.500.000. Van de 26 voornaamste maatschappijen was het totaal der beleggingen f 262.000.000, waarvan f 100.000.000 in hypotheeken (38 pCt.), f 113.000.000 in effecten (43 pCt.), f 27.000.000 in onroerende goederen en f 21.000.000 in belemingen op polissen.

Wat het door den minister van financiën voor de brandassurantie begroote winstcijfer ad 7½ miljoen betreft diene het volgende. In't algemeen kan men aannemen, dat een netto-winstpercentage van 10 pCt. van de premie zeer bevredigend is. Om een winst van f 7.500.000 te maken, zou men dus f 75.000.000 aan premie moeten boeken. Nemen we nu de gemiddelde brandpremie aan op 1‰ dan vertegenwoordigt dit een verzekerd bedrag van 75 milliard. En het geheele nationale vermogen van Nederland wordt geschat op 12 milliard! Stellen we dat de staat 20 pCt. overhoudt en dat de gemiddelde premie 2‰ is, dan zou men komen op een totaal waarde van alle roerende en onroerende goederen van 18¼ milliard. Trouwens de gemiddelde jaarlijksche bedrijfswinst van alle Deutsche particuliere maatschappijen bedroeg over de jaren 1903/12, per jaar slechts f 8.100.000. (Grüner, Zeitschrift f. d. gesamte Vers. Wissenschaft, p. 293). De winst van de Zwitsersche particuliere maatschappijen bedroeg over 1914 nog geen 4 pCt. van de netto-premiën. Het totaal verzekerd bedrag was daar ca. 11 milliard gulden, waarvan circa de helft (voornl. gebouwen) gedekt bij de cantonale en de andere helft bij particuliere maatschappijen. Van de 18 cantonale zijn er 14 meer dan een eeuw oud; deze bestonden dus vóór de particuliere verzekering in Zwitserland. De totale premie beliep 11½ miljoen. Het gezamenlijke bedrag van de in Duitschland tegen brandschade verzekerde roerende en onroerende goederen wordt aangenomen op ca. 140 milliard gulden en de gemiddelde premie op ongeveer 1,50‰. Neemt men nu eens het totaal bedrag van de verzekerbare roerende en onroerende goederen in Nederland op 10 milliard, dan zou men bij een gemiddelde premie van 1,50‰ komen op een premie-inkomen van f 15.000.000, waarvan men ca. f 1.500.000 als zuivere winst zou overhouden.

Dit zijn echter slechts eenige ruwe schattingen, die hoofdzakelijk ten doel hebben aan te toonen hoe licht men zich overdreven voorstellingen van inkomsten en winsten van particuliere bedrijven kan vormen.

Het treft ons, dat minister Treub uitsluitend gesproken heeft van de *winsten* van het verzekeringsbedrijf. Deze zullen zeker tegenvallen wanneer de premieën niet verhoogd worden. Hiervoor behoeven we echter niet te vreezen, omdat dit zou neerkomen op een belasting opgelegd aan de verzekerden, terwijl toch juist ter vermindering van nog meer belasting monopolisatie wordt voorgesteld. Van meer belang dan de winst lijkt ons de macht over de groote kapitalen, welke door den minister van financiën uitgeoefend zou kunnen worden. De geheele premie-reserve zou zoo te zeggen in staatsschuld belegd kunnen worden. Evenals thans vele Duitsche vennootschappen hare obligatie-leeningen aflosbaar stellen, doch alleen tegen omruiling in „Kriegs-Anleihe”, zou de minister de belegde reserve kunnen converteeren in staatsschuld en tot dat bedrag geen nieuw beroep op de markt behoeven te doen. Ook tot het beloop van de jaarlijksche toename der reserve zou hij ieder jaar minder te emitteren hebben. In Duitschland bedraagt de totale premie-reserve voor de levensverzekering ca. 5 à 6 milliard mark en de premieën M. 700.000.000 per jaar! Belegt de staat de reserves niet in zich zelf, doch blijft hij dit doen op de wijze der maatschappijen, welk een invloed kan hij dan uitoefenen op de geldmarkt en in het hypotheekbedrijf!

In geval van oorlog echter en bezetting van het land door den vijand, zou het deel der reserve, hetwelk belegd is in onroerend goed (hypotheeken) aan een aanzienlijke schade blootgesteld kunnen worden. Dit en b.v. de dekking van het oorlogsrisico in de levensverzekeringpolis zou het vertrouwen in het regeerings-verzekeringsinstituut wel aan 't wankelen kunnen brengen. Ook in Italië is dit gebleken en aan dergelijke consequenties kan men niet ontkomen, ook al „drukt het zakenelement op het staatsbedrijf zijn stempel.”

J. M.

CLEARING TE AMSTERDAM.

Een medewerker schrijft ons:

De Amsterdamsche kassiersinstellingen, de Kas-Vereeniging en de Ontvang- en Betaalkas hebben dit jaar in haar verslagen eenige cijfers gepubliceerd omtrent het betalingsverkeer, dat in 1916 door haar tusschenkomst zonder gebruikmaking van gereed geld plaats vond.

Uit deze cijfers blijkt, dat de Nederlandsche Bank en de kassiersinstellingen (behalve de genoemden behoort daartoe nog de Associatie-Cassa) reeds veel bijdragen tot vereenvoudiging van het geldverkeer en tot beperking van betalingen met bankpapier; gelijk bekend is, geven zij de gelegenheid kassierspapier op haar te doen afgeven, hetwelk naast het bankpapier te Amsterdam als betaalmiddel wordt aangenomen. Uit de gepubliceerde cijfers blijkt, dat de Kas-Vereeniging 1.465.000.000 gulden en de Ontvang- en Betaalkas 947.000.000 gulden met de Nederlandsche Bank en hare zusterinstellingen verrekende. Bij de beschouwing dezer zeer belangrijke cijfers dient men in het oog te houden, dat het papier, hetwelk de Kas-Vereeniging op de Ontvang- en Betaalkas had en omgekeerd in elk van de beide bedragen voorkomt.

De beide instellingen ontvingen aan kassierspapier op zich zelf 310 miljoen (Kas-Vereeniging) en 230 miljoen (Ontvang- en Betaalkas); bovendien vereffenden zij tusschen hare rekeninghouders onderling, door overboeking 75 resp. 13 miljoen gulden. In het verslag van de Kas-Vereeniging komen bovendien nog de cijfers van haar giro-verkeer voor, waaruit blijkt, dat de Nederlandsche Bank en zij door middel van giro elkander ten gunste en ten laste van wederzijdse rekeninghouders betaalden bijna 172 miljoen gulden.

Totaal werd volgens deze cijfers zonder gebruikmaking van gereed geld vereffend door de Kas-Vereeniging ruim 2 milliard en door de Ontvang- en Betaalkas 1 milliard 176 miljoen gulden. Men dient

hierbij niet uit het oog te verliezen, dat dit laatste cijfer, wanneer de Ontvang- en Betaalkas ook hare giro-cijfers met de Nederlandsche Bank had gepubliceerd, nog hooger zou zijn. De werkkring der kassiers als „clearing-banken” wordt door deze mededeelingen duidelijk in het licht gesteld.

Wij mogen er hier op wijzen, dat de beide instellingen, die de voormelde cijfers mededeelden, er op uit zijn door vereenvoudigingen der verrekeningen, verbeteringen in het geldverkeer te brengen. Te dien einde hebben zij gezamenlijk een vereeniging opgericht, „het Amsterdamsch Verrekenkantoor” (goedgekeurd bij K.B. van 14 Sept. 1916, no. 8) met het doel een centraal, onafhankelijk lichaam te scheppen, dat gereed zal staan, zoodra geld- en effectenhandel behoefte zullen gevoelen aan eenvoudige verrekening van geld- en fondsentransactiën. De clientèle van ieder van de oprichters zal dan van de bemiddeling van dit „neutrale” lichaam gebruik kunnen maken. Het spreekt van zelf, dat deze nieuwe instelling zich op den duur zal kunnen ontwikkelen tot een centraal-clearing-instituut, waartoe uit den aard der zaak ook de clientèle van de Associatie-Cassa, die niet tot de oprichters behoort, zal worden toegelaten.

Aan het slot van een ingezonden stuk „bankdeposito of prolongatie” worden in het vorige nummer door S. de middelen aan de hand gedaan het betalingsverkeer op de hoogte van zijn tijd te brengen; uit het bovenstaande blijkt, dat de organen om dit verkeer te regelen en tot verdere ontwikkeling te brengen, bestaan en dat het *verrekeningverkeer* — dank zij ook de medewerking van de Nederlandsche Bank — reeds te Amsterdam op bedoelde hoogte staat.

DE STIJGING DER LOONEN.

Slechts zelden krijgt men cijfers onder oogen, welke de stijging van het loon over een eenigszins langere periode nauwkeurig aangeven. Het verheugt ons daarom in de laatste aflevering van het Maandschrift van het Centr. Bureau v. d. Statistiek een artikel aan te treffen over de loonen der arbeiders aan de vier centrale werkplaatsen der S.S. in 1901—1917 en van die te Utrecht en Zwolle bovendien van 1893 en 1874 af. Hier volgen enkele cijfers, die de loonstijging in procenten aanwijzen.

Beroepen	Utrecht	Tilburg	Zwolle	Zwolle	Utrecht
	1901—1917			1874—1917	1893—1917
Locomotief-bankwerker.	16	50	34	57	25
Poetsjer	47	50	55	—	62
Draaijer	33	53	46	112	33
Koperslager	37	45	17	52	40
Kopergieteer (vormer) ..	—	29	—	—	—
Ketelmaker	20	60	28	92	32
Vuurwerker	27	25	33	65	21
Voorslager	34	20	42	76	47
Wagenbankwerker	15	60	43	92	24
Wagenlichter	42	36	44	—	63
Schrijnwerker	28	53	41	53	37
Wagenmak. (timmerm.)	30	45	49	72	51
Houtzager	—	35	59	—	—
Schilder	50	47	51	81	62
Zadelmaker	26	50	31	50	50
Sjuwer	29	37	45	68	38

Te Blerik steeg het loon der wagenbankwerkers van 1901—1917 met 57 pCt., der wagenmakers 58 pCt., der wagenlichters en schilders 62 pCt. De loonen klimmen periodiek op, zoodat het van invloed kan geweest zijn of er op het eene oogeblik meer oude of jonge werklieden waren dan op het andere.

Wij vestigen tevens de aandacht op een artikel in dezelfde publicatie over de loonstijging tijdens de crisis. Vergeleken zijn: a. de loonen in de collectieve overeenkomsten vóór den oorlog en thans; b. de minimum-loonen in de bestekken van overeenkomstige werken voor het Rijk in 1913 en 1916 uitgevoerd; c.

de loonen aan de centrale werkplaatsen der S.S. uitbetaald in Januari 1914 en 1917 en *d.* de gages van de machinisten ter koopvaardij in Juli 1914 en zooals ze thans door den Minister zijn vastgesteld.

Uit eerstbedoelde contracten krijgt men den indruk, dat de loonen het meest gestegen zijn in den landbouw en de veenderijen; in het veen is het loon voor enkele werkzaamheden met 100 pCt. en zelfs meer gestegen. In 2 pCt. van de 311 opgaven over minimum loonen is het loon gedaald, in 21 pCt. gelijk gebleven, in 9 pCt. met minder dan 10 pCt. gestegen, in 37 pCt. gestegen met 10—20 pCt., in 20 pCt. gestegen met 20—30 pCt., in 8 pCt. met 30—40 pCt. en in 3 pCt. der opgaven nog meer. In ongeveer de helft der opgaven omtrent de spoorwegwerkplaatsen steeg het loon tusschen 10 en 20 pCt., in bijna $\frac{1}{3}$ met 20—32 pCt., in de rest beneden 10 pCt. De oorlogs- en andere toeslagen buiten rekening gelaten, zijn de gages der machinisten in de algemeene vrachtaart met 25—100 pCt. gestegen, voor de kustvaart met 22—75 pCt.

D.

INDEX-CIJFERS.

Gedurende geen enkele maand, zoolang de oorlog duurt, is het totaal der index-cijfers zoozeer gestegen als in de maand Maart. De totaalcijfers bedroegen einde Februari 5072. Thans zijn deze met 228 geklommen tot 5300. Hoe ontzaglijk de prijzen zijn opgelopen sinds het uitbreken van den oorlog en hoezeer het tempo versneld is, wordt bij vergelijking duidelijk, als men bedenkt, dat het cijfer over Juli 1914 2565 bedroeg, over Maart 1915 3305, over Maart 1916 4013 en thans 5300. Het percentage bedroeg resp. 116.6, 150.2, 182.4, 240.9. Hieronder volgt de gewone statistiek:

Data	Granen en vleesch	Andere voedings- en genotm.	Grondstoffen, textiel, industrie.	Delfstoffen.	Diversen: oliën, hout, rubber, enz.	Totaal	Algemeen indexcijfer
Basis (gemidd. 1901—5)	500	300	500	400	500	2200	100,0
1 Januari 1914	563	355	642	491	572	2623	119,2
1 April	560	350 $\frac{1}{2}$	626 $\frac{1}{2}$	493	567	2597	118,0
1 Juli	565 $\frac{1}{2}$	345	616	471 $\frac{1}{2}$	551	2549	115,9
Einde Juli	579	352	616 $\frac{1}{2}$	464 $\frac{1}{2}$	553	2565	116,6
„ Aug.	641	369	626	474	588	2698	122,6
„ Sept.	646	405	611 $\frac{1}{2}$	472 $\frac{1}{2}$	645	2780	126,4
„ Oct.	656 $\frac{1}{2}$	400 $\frac{1}{2}$	560	458	657	2732	124,2
„ Nov.	683	407 $\frac{1}{2}$	512	473	684 $\frac{1}{2}$	2760	125,5
„ Dec.	714	414 $\frac{1}{2}$	509	476	686 $\frac{1}{2}$	2800	127,3
„ Jan. 1915	786	413	535	521	748	3003	136,5
„ Febr.	845	411	552 $\frac{1}{2}$	561 $\frac{1}{2}$	761	3131	142,3
„ Mrt.	840	427	597	644	797	3305	150,2
„ April	847	439 $\frac{1}{2}$	594 $\frac{1}{2}$	630	816	3327	151,2
„ Mei	893	437	583	600	814	3327	151,2
„ Juni	818	428	601	624	779	3250	147,7
„ Juli	838 $\frac{1}{2}$	440 $\frac{1}{2}$	603	625	774	3281	149,1
„ Aug.	841	438 $\frac{1}{2}$	628	610 $\frac{1}{2}$	778	3296	149,8
„ Sept.	809 $\frac{1}{2}$	470 $\frac{1}{2}$	667	619 $\frac{1}{2}$	769 $\frac{1}{2}$	3336	151,6
„ Oct.	834	443 $\frac{1}{2}$	681	631 $\frac{1}{2}$	781	3371	153,2
„ Nov.	871 $\frac{1}{2}$	444	691	667 $\frac{1}{2}$	826	3500	159,1
„ Dec.	897	446	731	711 $\frac{1}{2}$	848 $\frac{1}{2}$	3634	165,1
„ Jan. 1916	946 $\frac{1}{2}$	465	782 $\frac{1}{2}$	761 $\frac{1}{2}$	884 $\frac{1}{2}$	3840	174,5
„ Febr.	983	520 $\frac{1}{2}$	805 $\frac{1}{2}$	801 $\frac{1}{2}$	897 $\frac{1}{2}$	4008	182,2
„ Mrt.	949 $\frac{1}{2}$	503	796 $\frac{1}{2}$	851	913	4013	182,4
„ April	970 $\frac{1}{2}$	511	794 $\frac{1}{2}$	895	1019	4190	190,5
„ Mei	1024	529	805	942	1019	4319	196,3
„ Juni	989	520	794	895	1015	4213	191,5
„ Juli	961	525	797	881	1040	4204	191,1
„ Aug.	999 $\frac{1}{2}$	531 $\frac{1}{2}$	882	873	1086	4372	198,7
„ Sept.	1018	536 $\frac{1}{2}$	937	858 $\frac{1}{2}$	1073	4423	201,0
„ Oct.	1124 $\frac{1}{2}$	543	990 $\frac{1}{2}$	850 $\frac{1}{2}$	1087 $\frac{1}{2}$	4596	208,7
„ Nov.	1177 $\frac{1}{2}$	558	1091	850 $\frac{1}{2}$	1102	4779	217,2
„ Dec.	1294	553	1124 $\frac{1}{2}$	824 $\frac{1}{2}$	1112	4908	223,0
„ Jan. 1917	1310	561	1137	825 $\frac{1}{2}$	1119 $\frac{1}{2}$	4953	225,1
„ Febr.	1312 $\frac{1}{2}$	581 $\frac{1}{2}$	1189	829 $\frac{1}{2}$	1159 $\frac{1}{2}$	5072	230,5
„ Mrt.	1346	610 $\frac{1}{2}$	1226	834 $\frac{1}{2}$	1283	5300	240,9

Aan de aantekeningen van The Economist ontleenen wij het volgende: „Voor de meeste handelsartikelen bewogen de prijzen zich zeer sterk in opgaande

richting met uitzondering van die waarvoor de regeering maximumprijzen heeft vastgesteld. Rubber, koper en indigo zijn de eenige artikelen van belang, die geen prijsstijging vertoonen. In de groep der diversen is de grootste stijging waar te nemen, vooral in de prijzen van timmerhout — hiervoor was de invoerbelasting de drijfveer — olie en oliehoudende zaden. Wat de afdeeling der voedingsmiddelen betreft, ook hierin treedt het oplopen duidelijk aan den dag. Britsche tarwe, bloem, gerst en haver stegen, terwijl voor rijst, waarnaar groote vraag bestond als plaatsvervanger van vleesch en groenten, een prijs werd betaald, $3\frac{1}{2}$ maal zoo hoog als vóór den oorlog. De boterprijs is ook deze maand iets opgelopen, kon echter niet geheel het niveau van November l.l. bereiken. Het plan van de regeering om den import van thee te beperken, heeft de noteringen van den groothandel voor dit artikel ongeveer 20 pCt. doen stijgen.

De delfstoffenmarkt, die grootendeels onder officiële controle staat, biedt weinig merkwaardigs. Een kleine daling in koper en een lichte stijging in tin valt te vermelden. De markt der textielgoederen daarentegen vertoont hogere noteringen in alle opzichten. Middling American 12.82 en good fair brown Egyptian 23.50, bereikten een hooger niveau. Het gebrek aan scheepsruimte en oponthoud in de havens houden de katoenwereld bezig. Wolprijzen ondergingen geen aanmerkelijke verandering, alhoewel men in Bradford een stijging verwachtte.

The Economist geeft ook nog een interessant staatje over de prijzen van bepaalde artikelen. Een vergelijking wordt gemaakt tusschen de einde Maart genoemde prijzen in 1913, 1914, 1915, 1916, 1917.

Prijzen aan het eind van het Maartkwartaal:

	1913.	1914.	1915.	1916.	1917.
IJzer Clev. No. 3	65/9	51/3	67/3	90/	87/6
Stalen rails	135/	130/	150/	217/6	225/
Kolen	11/6	13/3	18/	18/3	19/
Koper Stand.	£ 66 $\frac{3}{4}$	£ 65	£ 69 $\frac{1}{2}$	£ 116	£ 136 $\frac{1}{2}$
Tin Standard	£ 215	£ 174 $\frac{1}{2}$	£ 171 $\frac{1}{4}$	£ 199	£ 214 $\frac{1}{2}$
Lood (Eng.)	£ 16 $\frac{1}{2}$	£ 19 $\frac{1}{2}$	£ 24	£ 36	nom.
Tarwe	31/3	31/4	54/6	53/6	81/5
Gerst	27/6	25/7	31/9	53/8	71/10
Haver	19/7	18/8	30/6	30/5	51/10
Rundvl. (2e kw.)	3/4	3/6	3/10	4/8	7/8
id. (1e kw.)	5/4	5/2	6/4	7/2	10/2
Schapenvleesch	7/4	7/6	8/	9/6	10/6
Suiker (W.-Ind.)	13/7 $\frac{1}{2}$	11/6	nom.	nom.	40/
Koffie (Santos)	62/6	49/9	52/6	52/
Thee (gewone)	5 $\frac{1}{8}$ d.	5 d.	9 $\frac{1}{4}$ d.	7 $\frac{1}{2}$ d.	16 d.
Rijst	8/0 $\frac{1}{2}$	7/7 $\frac{1}{2}$	12/	16/9	26/6
Katoen (midd.)	6,99 d.	7,08 d.	5,48 d.	7,83 d.	12,82 d.
id. (32's weft)	10 $\frac{1}{16}$ d.	9 $\frac{1}{10}$ d.	8 $\frac{1}{2}$ d.	12 $\frac{1}{8}$ d.	17 $\frac{1}{8}$ d.
Wol (N.S. Wales, unwashed)	12 $\frac{1}{2}$ d. d.	14 $\frac{1}{2}$ d.	14 $\frac{1}{2}$ d.	17 $\frac{1}{2}$ d.
Talk	33/6	32/3	37/6	48/6	57/6
Hennep (Manila)	£ 34 $\frac{1}{2}$	£ 27	£ 41	£ 56	£ 96
Zijde (Canton)	12/	13/	11/6	17/3	17/9
Jute	£ 28 $\frac{1}{2}$	£ 33 $\frac{1}{2}$	£ 22 $\frac{1}{2}$	£ 34
Vlas	£ 37 $\frac{1}{2}$	£ 28 $\frac{1}{2}$	nom.	nom.	£ 94
Petroleum	8 $\frac{1}{2}$ d.	8 d.	8 $\frac{1}{2}$ d.	11 d.	14 d.
Rubber (Fine hard para) p. lb.	3/9 $\frac{1}{2}$	3/	2/5 $\frac{1}{2}$	3/0 $\frac{1}{2}$	3/1 $\frac{1}{2}$

In een paar gevallen wordt het, door marktcontrole en andere factoren, die de normale condities verstoren, onmogelijk, op het oogmerk een betrouwbare notering te bekomen. The Economist eindigt met den voor Engeland veelzeggenden zin: „This list should be read as an appeal to everyone of us to lessen his demand for every article of common consumption.”

ENGELAND'S HANDELSPOLITIEK.

In ons nummer van 7 Maart gaven wij een vertaling van de resoluties en het begeleidend schrijven aan den eersten minister, opgemaakt door het Comité ou Commercial and Industrial Policy, onder voorzitterschap van Lord Balfour of Burleigh.

Het in deze stukken uitgesproken en toegelichte

beginsel van algemeene preferentie tusschen de verschillende deelen van het Britsche rijk, in verband waarmede in de eerste plaats Engeland zelf van handelspolitiek stelsel zou hebben te veranderen, bleef niet onweersproken. Aan een dezer dagen door de Free Trade Union verspreid vlugschriftje ontleenen wij aan de hand van „the Economist” het volgende:

„De oorlog heeft onze bondgenooten getoond, dat zij zich slechts van het noodige konden voorzien, indien zij op hun protectionistisch slesel inbreuk maakten en voor den aanvoer van levensmiddelen en munitie uit overzeesche landen hunne toevlucht namen tot ons transportwezen en onze commerciële organisatie. Het is een bewijs te meer, dat vrij verkeer met andere naties en de volstrekte macht over het zeevervoer naar andere landen onmisbaar zijn voor ons bestaan, en dat onze veiligheid en onze toevoer afhangen van het instandhouden van onze uitgebreide koopvaardijvloot met de vrijheid om elke haven binnen te loopen en ladingen in te nemen in elke havenplaats ter wereld... Zoodra een natie een groot gedeelte van hare bevolking in het leger moet inlijven, moet zij zich noodzakelijk wenden tot neutralen om in hare benodigdheden te voorzien; en het is aan geen twijfel onderhevig, of onze gevestigde politiek — goederen vrijelijk van andere natien te koop — heeft er machtig toe bijgedragen, dat de neutralen zich onze blokkade van den vijand lieten welgevallen. De vrijhandelspolitiek die wij volgden in vredetijd heeft bewezen een zeer te waardeeren voordeel te zijn in dagen waarop wij ons door nijpenden oorlogsnoodzaak op andere landen zagen aangewezen.”

En wat betreft de nieuwe handelspolitieke richting:

„Wij zijn er van overtuigd, dat het invoeren van een systeem van koloniale preferentie beteekent: belasting van de industrie en het bestaan onzer arbeiders, achteruitgang en verlies voor ons Rijk als geheel genomen, teleurstelling en ontevredenheid in de Dominions.

„Wij zijn er van overtuigd, dat een zoodanige politiek niet door de koloniën kan worden aanvaard, zonder te leiden tot gelijke maatregelen, met name in Indië. Hierdoor zou een beschermend Indisch tariefstelsel in het leven worden geroepen ten nadeele der uit Groot-Britannië ingevoerde fabrikaten.

„Wij zijn er van overtuigd, dat die politiek niet in overeenstemming is te brengen met de wenschen, die geuit werden op de onlangs gehouden conferentie van Parijs. Zoo kan b.v. aan de voornaamste producten van Canada en Australië geen preferentie van eenige beteekenis verleend worden, zonder dat dientengevolge Rusland voor diezelfde producten in toenemende mate op den handel met Duitschland werd aangewezen.

„Wij zijn er van overtuigd, dat belasting van voedingsstoffen en grondstoffen ernstig op onze fabrikanten moet drukken, wanneer zij op neutrale markten de concurrentie, die daar na den oorlog scherper zal zijn dan ooit te voren, het hoofd zullen moeten bieden en dat het invoeren van een tarief tegenover neutrale landen onzen handel op deze markten juist dan, wanneer wij dezen handel het meest noodig zullen hebben, ernstig zou belemmeren.

„Ten slotte zijn wij er van overtuigd, dat, gaf het ontwerpen van een bevredigend stelsel van koloniale preferentie vóór den oorlog reeds groote bezwaren, dit thans dubbel moeilijk zal blijken te zijn. Het heffen van nieuwe rechten toch op goederen, die ons door onze Europeesche bondgenooten worden toegezonden — het sluiten der deuren, die wij twee generaties geleden vrijelijk hebben geopend in ons eigen belang — moet noodzakelijk ons verbond ondermijnen, ons gemeenschappelijk optreden tegen de Deutsche plannen belemmeren, en den handel met bevriende naties, waarop de kracht van ons rijk en de welvaart van ons volk berust, doen afnemen.”

BOEKAANKONDIGING.

W. Th. E. van Hoorn: *Corporation-finance in Holland*. The Hague, W. P. van Stockum and Son, 1916. 156 blz. met een aanhangsel van 150 blz.

Bovengemeld boek werd volgens de inleiding geschreven op verzoek van prof. Gerstenberg te New York, met het doel de in Holland geldende wettelijke beginselen omtrent met vennootschappen in verband staande financiële vraagstukken meerdere bekendheid te verschaffen. De heer Van Hoorn bedoelt de voordeelen en de nadeelen van de wettelijke regeling meer te bespreken in hunne economische dan wel hunne juridische beteekenis.

Een eerste eisch te stellen aan een werk, hetwelk bestemd is om een eenigszins ruimen kring omtrent bij ons geldende regelingen en heerschende toestanden in te lichten is zeker wel, dat het getuigt van nauwkeurigheid en degelijk beheerschen van het behandelde onderwerp. Met dit werk is zulks niet het geval.

Reeds bij het opslaan van de literatuuropgave in het begin van het boek krijgt men den indruk van groote oppervlakkigheid; geen der betere algemeene werken over Nederlandsch vennootschapsrecht wordt b.v. door den schrijver genoemd. Deze indruk wordt bij verdere lezing voortdurend bevestigd. De schrijver doet niet veel meer dan de wetsartikelen, in eenigszins omgezette redactie, weergeven. Maar niet alleen, dat nergens in de behandelde stof wordt doorgedrongen, de schrijver maakt zich daarenboven herhaaldelijk schuldig aan mededeeling van onjuistheden. Zoo is het jaartal van de laatste herziening van de Fransche wet van 1867, en eveneens dat van het Duitsche Handels-gesetzbuch, beide vermeld op blz. 3 niet juist en is de inhoud van art. 24 van ons Wetboek van Koophandel niet die, welke op blz. 11 wordt gevonden. Deze voorbeelden zouden gemakkelijk met meerdere kunnen worden aangevuld.

Wat de financiële zijde van het vennootschapswezen aangaat, welke zijde de schrijver zich voorstelde bijzonderlijk te belichten, wordt volstaan met algemeenheden omtrent de werkzaamheid van promoters, oprichters, hunne belooning, de geldmiddelen van de vennootschap, hare reorganisatie en zoovoorts; nieuwe gezichtspunten geeft het boek niet. En ook iets meer bijzonder Nederlandsch, zooals de titel zou doen verwachten wordt op dit gebied daarin vrijwel niet gevonden.

In een aanhangsel vinden wij eene Engelsche vertaling van ons Wetboek van Koophandel, onze wet tot regeling der coöperatieve vereenigingen en enkele artikelen van andere wetten. Naar de schrijver in de inleiding meedeelt bestaat er alleen van het Wetboek van Koophandel eene Engelsche vertaling, uitgegeven door het Departement van Buitenlandsche Zaken in 1893, welke evenwel niet algemeen verkrijgbaar en bovendien verouderd is, zoodat een „up-to-date translation of the old and new laws may be of some use to foreigners”. Een ieder, die wel eens gepoogd heeft een Nederlandsch wetsartikel in een vreemde taal over te zetten, zal weten hoe moeilijk het is zijn inhoud nauwkeurig weer te geven; volkomen begrijpen van het artikel is daarbij een eerste vereischte. Slaat men de bovengenoemde vertaling van het Departement van Buitenlandsche Zaken op, dan kan men somtijds twijfel niet onderdrukken of de bewerker van die vertaling aan dit vereischte wel geheel heeft voldaan. Legt men nu de vertaling van den heer Van Hoorn naast die van het Departement, dan treft het, dat deze twee op vrijwel alle twijfelachtige plaatsen overeenstemmen. Het maakt dan ook sterk den indruk, dat de vertaling, die ons thans wordt aangeboden, niet veel meer is dan een kritieklooze overdruk van die van 1893. Erger is het, dat deze nieuwe vertaling, welke als „up-to-date” wordt aangekondigd, meerdere in het Wet-

boek van Koophandel sinds 1893 aangebrachte wijzigingen, b.v. in de artt. 154, 228, 379, 380, 383, 384, 754, niet of niet volledig weergeeft. Ook schijnt het niet de taak van een vertaler om, zooals hier in de wet tot regeling van de Coöperatieve Vereenigingen is geschied, meer dan een alinea van het zelfde artikel tot één te doen samensmelten of heele alinea's weg te laten.

Naar mijne meening kan het niet anders dan worden betreurd, dat dit boek in een vreemde taal is verschenen; het zal voor den vreemdeling, die het wil gebruiken, een onbetrouwbare gids zijn. N.

Mr. K. Jansma. *Vernietiging van Neutrale Prijzen en hoe deze kan worden voorkomen.* Amsterdam, P. N. van Kampen & Zoon, 1917, 21 blz.

Het geschrift is grootendeels een herdruk van het Gidsartikel van den schrijver, waarin door hem werd aangedrongen op een internationale regeling, welke de mogelijkheid zou openen van een erkend en gewettigd beslag van neutrale schepen in neutrale havens. Neutrale schepen, welke in strijd met eenig oorlogsvoorschrift hebben gehandeld, zouden niet meer behoeven te worden vernietigd, doch in de eigen neutrale haven ten behoeve van het prijsmakend oorlogvoerend land worden vastgelegd. Verlies van menschenlevens zou worden voorkomen en in elk geval de uitspraak van het prijsgerecht kunnen worden afgewacht.

In een naschrift komt de schrijver op tegen hen, die, hoewel elk pogen in deze richting welgezind, de kans van slagen van dit plan, dat bovendien de medewerking onzer regering zou eischen voor een bedrijf, welks grondslagen steeds door haar in strijd met het volkenrecht zijn verklaard, gering oordeelden. Tot dezen behoort ook Mr. Treub, van wiens hand het geschriftje een „woord vooraf“ bevat. Teneinde de Regeering uit te schakelen, stelt de schrijver thans voor de oprichting van een Ned. Prijzen-Trust, een N. P. T. van gelijken opzet als de N. O. T. Dat het plan aldus aan uitvoerbaarheid gewonnen heeft, zouden wij niet durven beweren.

De litteratuur over het Taylorstelsel verkrijgt langzamerhand ook hier te lande zekeren omvang. Thans heeft de werkt. ingenieur A. W. Sanders, onder den titel „*Het Taylorstelsel. De arbeiders en de Komende Vrede*“, een brochure het licht doen zien, waarin hij zich een voorstander van het stelsel bekent en stelling neemt tegen hetgeen van socialistische en vakvereenigingszijde aan het stelsel wordt aangewreven. Aan het slot zijner brochure wijdt de schrijver enkele woorden aan het productieprobleem na den oorlog. Maximale productie met zoo gering mogelijk inzet van kapitaal en arbeid zal het doel zijn.

De *Financial and Commercial Review 1916* van de *Swiss Bankverein* te Londen, opent met een als steeds belangrijk algemeen overzicht van de voornaamste vraagstukken op finantiël gebied, waarbij uitvoerig wordt stilgestaan bij de vraag, wat de toekomst ons zal brengen. Het boekje bevat vervolgens jaaroverzichten van verschillende handelsartikelen met graphische voorstellingen van het prijsverloop van granen, katoen, wol, vlas, koper en rubber.

REGEERINGSMAATREGELEN OP HANDELSGEBIED.

Uitvoer van tuinbouwproducten. Bij ministeriële beschikking is vergunning gegeven tot uitvoer van bosjes peen, kleine krotten, spinazie en radijs, onder voorwaarde, dat voor elke 100 K.G. kleine krotten, welke voor het buitenland worden geveild, 100 K.G. groote krotten, zwaarder dan 2 H.G. per stuk en van de overige genoemde tuinbouwproducten een gelijke hoeveelheid als de voor het buiten-

land bestemde, voor het binnenland beschikbaar worden gesteld. In aansluiting hieraan is door de Rijkscommissie van Toezicht op de Vereeniging „Groenten-Centrale“ bepaald, dat de producten, waarvoor uitvoerconsent wordt gevraagd, op eene erkende veiling voor het buitenland moeten gekocht zijn.

Maximumprijzen tarwe- en roggeafval en reinigingsproducten. Door den Minister van Landbouw, enz. zijn maximumprijzen vastgesteld voor deze artikelen, namelijk voor tarwe- en roggezemelen, tarwe- en roggegrond *f* 18 per 100 K.G.; voor tarwe- en roggegries *f* 22,50 en voor reinigingsproducten uit rogge en tarwe, als tarwepunten, voertarwe, trieurhaver, trieurmais, roggevoermeel *f* 19 per 100 K.G., inclusief baal franco laatste spoorwegstation of veer, alles voor zoover niet gedistribueerd door de Toewijzingscommissie voor Veevoeder.

Kunstmeststoffen. Bij ministeriële beschikking is verboden Chili-salpeter, en Thomas-slakkenmeel af te leveren, te verhandelen, ten geschenke te geven of op eenigerlei wijze te vervreemden, tenzij in opdracht of met goedkeuring van de Kunstmestcommissie.

Rantsoeneering van rijst. Bij ministeriële circulaire wordt er nog eens de aandacht van de gemeentebesturen op gevestigd, dat bij levering door de winkeliers ook van andere rijst dan voorloop Rangoon- of Basseinrijst, de bepalingen omtrent de rantsoeneering eveneens in acht genomen moeten worden. Het is zelfs wenschelijk, dat de winkeliers, zooveel hun bedrijf dit toelaat, de duurder soorten regeerings-Java- en (of) Siamrijst aanvragen, omdat anders de voorraad voorloop Rangoon- en Basseinrijst sterker wordt aangesproken, dan noodig is. De duurder rijst zal door bemiddeling van het Rijks Centraal Administratiekantoor voor de distributie van levensmiddelen worden geleverd uit de inbezitgenomen partijen van betere soorten en zal dus van een superieure kwaliteit zijn. De prijs er van zal nader bekend worden gemaakt.

Verbouw van graan. Volgens ingekomen berichten zien vele landbouwers zich verplicht per ceelen wintergraan om te ploegen, wegens den ongunstigen toestand van het gewas, als gevolg van den strengen winter en het ongunstige voorjaar. Bepaalde zich dit omploegen tot dusverre voornamelijk tot wintertarwe en wintergerst, in den laatsten tijd gaan vele zandboeren ook over tot het omploegen van winterrogge. Met het oog op de zeer donkere vooruitzichten van de voorziening in de behoefte aan broodkoren, wekt de Minister van Landbouw de landbouwers krachtig op — en hij doet een beroep op de landbouworganisaties om hem in deze hare medewerking te verleenen — om niet eerder tot het omploegen van wintergraan over te gaan, dan nadat gebleken is, dat inderdaad geen redelijke oogst is te verwachten en om, zoo omploegen noodzakelijk is, in de plaats van het omploegde, zooveel mogelijk zomergraan te zaaien, waarvoor met het oog op den vergevorderden tijd hoofdzakelijk slechts zomergerst en haver in aanmerking komen.

Suiker. Er wordt de aandacht op gevestigd, speciaal van fabrikanten van suikerhoudende goederen, dat het hun slechts geoorloofd is suiker te betrekken door tusschenkomst van den bij het Suiker-distributiekantoor ingeschreven tusschenhandel tot de maximumhoeveelheid, waarvoor zij op basis van het verbruik over 1915/16 zijn ingeschreven, tenzij hun bijzondere vergunning tot overschrijding van dit kwantum is verleend. Winkeliers en kleinhandelaars zullen de door hen ontvangen suiker uitsluitend mogen leveren aan particulieren voor huishoudelijk gebruik.

Ter weerlegging van loopende geruchten wordt medegedeeld, dat er ruim voldoende suiker in Nederland aanwezig is voor de behoeften der bevolking.

STATISTIEKEN EN OVERZICHTEN.

N.B. *** beteekent: Cijfers nog niet ontvangen.

GELDKOERSEN.

I. BANKDISCONTO'S.

	14 April 1917	20 Juli 1914
Ned. Bank	4 1/2 sedert 1 Juli '15	3 1/2 sedert 23 Mrt. '14
{ Disc. Wissels.	4 1/2 „ 1 „ '15	4 „ 23 „ '14
{ Bel. Binn. Eff.	5 1/2 „ 19 Aug. '14	5 „ 23 „ '14
{ Vrsch. in R.C.	5 „ 6 Apr. '17	3 „ 29 Jan. '14
Bank van Engeland	5 „ 23 Dec. '14	4 „ 5 Febr. '14
Duitsche Rijksbank	5 „ 20 Aug. '14	3 1/2 „ 29 Jan. '14
Bank van Frankrijk	5 „ 10 Apr. '15	4 „ 12 Mrt. '14
Oostenr. Hong. Bk.	6 „ 27 Juli '14	5 „ 1 Apr. '14
Russische Staatsbk.	5 „ 10 „ '15	5 „ 6 Febr. '14
Nat. Bank v. Denem.	5 1/2 „ 9 Nov. '16	4 1/2 „ 8 „ '14
Zweedsche Rijksbk.	4 1/2 „ 2 Jan. '15	3 1/2 „ 19 „ '14
Zwitsersche Nat. Bk.	5 „ 1 Juni '16	5 „ 9 Mei '14
Bank van Italië ..	3-4 1/2	—
Feder. Res. Bk. N.Y.	3 1/2 „ 1 Aug. '09	3 1/2 „ 1 Aug. '09
Javasche Bank....	—	—

II. OPEN MARKT.

Data	Amsterdam		Londen Part. disconto	Berlijn Part. disconto	Parijs Part. disc.	N. York Call-money
	Part. disconto	Proton-gatie				
14 April '17	1 1/8 1)	2 1/2	4 9/10	4-5/8	—	2 1/4-2 1/2
9-14 „ '17	1 1/8-5/8	2-2 1/2	4 3/8-9/10	4-5/8	—	2-2 1/2
2-7 „ '17	1 1/4-1 1/2	3-3 1/2	4 3/8-5/4	4-5/8	—	2-2 1/2
31 Mrt. '17	1 1/4-1 1/2	2 1/2	4 3/4	4-5/8	—	2 1/4-1 1/2
3-8 Apr. '16	2 1/4-3	3 3/4-4 1/2	4 3/8-5/8	4 1/4-5/8	—	1 3/4-2
6-10 Apr. '15	4 1/8-1/4	4-1 1/2	3-1 1/4	—	—	2-1 1/2
20-24 Jul. '14	3 1/8-5/16	2 1/4-3/4	2 1/4-3/4	2 1/8-1/2	2 1/4	1 3/4-2 1/2

1) Notering van 13 April.

WISSELKOERSEN.

I. KOERSEN IN NEDERLAND.

Voor Londen, Berlijn en Parijs worden voorloopig ook de dagelijksche noteringen te Amsterdam opgenomen. De dagelijksche koersen op New York, alsmede de laagste en hoogste der week zijn aan particuliere opgaven ontleend.

Data	Londen	Berlijn	Parijs	New York
9 April 1917 ..	—	—	—	—
10 „ 1917 ..	11.67	38.15	42.90	2.44 7/8
11 „ 1917 ..	11.61 1/2	37.95	42.80	2.44 1/4
12 „ 1917 ..	11.50	37.30	42.60	2.41 1/4
13 „ 1917 ..	11.44 1/2	36.95	42.10	2.40 1/2
14 „ 1917 ..	11.50	37.40	42.35	2.41
Laagste der week	11.42	36.80	42.—	2.40
Hoogste „ „	11.70	38.25	43.—	2.45 1/2
7 April 1917 ..	—	—	—	2.45 3/8
31 Maart 1917 ..	11.76 1/2	38.92 1/2	42.35	2.47
Muntpariteit ..	12.10 3/8	59.26	48.—	2.48 3/4

Data	Zwitserland	Weenen	Kopenhagen	Stockholm	Batavia telegrafisch
14 Apr. 1917	47.35	23.50	69.80	73.40	99 3/4-100 1/2
Laagste d. w.	47.10	22.65	69.30	72.90	—
Hoogste „ „	48.30	24.—	70.80	74.50	—
7 Apr. 1917	48.30	24.02 1/2	70.90	74.55	99 3/4-100 1/2
31 Mrt. 1917	49.05	24.52 1/2	71.35	74.42 1/2	99 3/4-100 1/2
Muntpariteit	48.—	50.41	66.67	66.67	100

OVERZICHT.

De geringe vraag welke reeds sedert drie à vier weken bestond voor wissels op Londen en New York en waardoor de koersen regelmatig afbrokkelde, werd deze week gevolgd door een sterk aanbod van verschillende zijden van wissels op Londen. De toch reeds zwakke markt kon dit aanbod niet verdragen en daar ook de gewone Engelsche steun uitbleef, vielen de koersen procenten naar beneden. Londen 1170—1142 1/2. New York 2,45 1/2—2,40 1/2. Berlijn en Weenen zetten de daling van de laatste weken eveneens in versterkte mate voort, 38,25—36,80; 24—22,65. Vredesgeruchten deden Zaterdag de stemming weder geheel omslaan, zoodat Londen herstelde [tot 11,50, Parijs tot 37,40, New York tot 2,41 1/4, Berlijn tot 37,40 en Weenen tot 23,50. Skandinavië leed eveneens onder de flauwe stemming, kon zich echter reeds een dag eerder herstellen 70,80—69,20—69,80 en 74,50—73—73,40. De overige wissels volgden, zonder veel omzet, ongeveer dezelfde beweging.

II. KOERSEN TE NEW YORK.

Data	Cable Londen (in \$ per £)	Zicht Parijs (in frs. p. \$)	Zicht Berlijn (in cents p. Rm. 4)	Zicht Amsterd. (in cents per gld.)
14 April 1917	4.76.50	5.71	nom.	41 3/4
Laagste d. week..	4.76.45	5.67 3/8	—	40 1/8
Hoogste „ „ „	4.76.85	5.71	—	40 13/16
7 April 1917	4.76.45	5.69	nom.	—
31 Maart 1917	4.76.45	5.84 1/4	71	40 5/8
Muntpariteit....	4.86.67	5.18 1/4	95 1/4	40 3/16

III. KOERSEN VAN DE VOLGENDE PLAATSEN OP LONDEN.

Plaatsen en Landen	Noterings-eenheden	28 Febr. 1917	3 April 1917	Tijdperk 4-5 April		5 April 1917
				Laagste	Hoogste	
Alexandrië..	Piast. p. £	97 1/2	97 7/16	97 7/16	97 7/16	97 7/16
B. Aires	d.p.gd.pes.	50 3/8	48 7/8	48 3/4	49 1/8	49
Calcutta	sh/d.p.rup.	1 4/7 1/16	1 4/8 3/2	1 4/16	1 4/8 1/16	1 4/8 3/2
Hongkong ..	id. p. \$	2/4	2 1/4 3/8	2 1/4 3/8	2 1/4 3/8	2 1/4 3/8
Lissabon	d.p.escudo	31 1/8	31	30 1/2	31 1/2	31
Madrid	Peset. p. £	22.46 1/2	22.03	22.—	22.15	22.11 1/2
Montevideo ..	d. p. peso	54 3/16	53	53 3/16	53	53 5/16
Montreal....	\$ per £	4.78 3/4	4.78 1/2	4.78 1/2	4.79	4.78 3/4
Petrograd ..	R. p. £ 10	168 3/8	168	166 3/4	168	167 1/8
R.d.Janeiro 1)	d. p. milr.	11 2/3 3/2	11 1/2 1/16	11 2/3 3/2	11 2/3 3/2	11 2/3 3/2
Rome	Lires p. £	35.92 1/2	36.35	35.15	36.—	35.22 1/2
Shanghai ..	sh/d p. tael	3/6	3/6 1/4	3/6 1/4	3/6 1/4	3/6 1/4
Singapore ..	id. p. \$	2 1/4 3/16	2 1/4 3/16	2 1/4 3/16	2 1/4 3/16	2 1/4 3/16
Valparaiso 1)	d.p.pap.p.	11 1/8 3/2	10 1/2 1/16	10 1/2 1/16	10 3/4	10 1/2 1/16
Yokohama ..	sh/d.p.yen	2/1 3/8	2/1 3/8	2/1 3/8	2/1 1/2 1/16	2/1 3/8

1) Noteringen op 90 dagen.

GOUD EN ZILVER.

GOUDBEWEGING BIJ DE BANK VAN ENGELAND.

Sedert begin Augustus 1916 worden de dagelijksche ontvangsten en onttrekkingen van goud door de Bank van Engeland tijdelijk niet bekend gemaakt.

ZILVER.

Notering te Londen.

te New York.

17 April 1917.....	36 9/16	73 3/8
7 „ 1917.....	36 3/8 1)	73 3/8
31 Maart 1917.....	36 1/2	73 3/8
24 „ 1917.....	35 3/4	71 7/8
17 „ 1917.....	35 13/16	73
15 April 1916.....	30 3/8	63 1/4
17 April 1915.....	23 3/16	50
20 Juli 1914.....	24 1/2 1/16	54 1/8

1) Notering van 5 April 1917.

SURINAAMSCHE BANK.**OVERZICHT DER VOORNAAMSTE POSTEN.**

(In duizenden guldens.)

Data	Metaal	Circulatie	Andere opeischb. schulden	Disconto's	Div. rekening ¹⁾
10 Febr. 1917 ..	714	1.104	986	958	449
3 „ 1917 ..	708	1.028	997	965	361
27 Jan. 1917 ..	716	1.021	1.020	971	423
20 „ 1917 ..	716	969	951	972	255
12 Febr. 1916 ..	886	922	1.021	924	663
13 Febr. 1915 ..	1.447	947	1.107	804	309
25 Juli 1914 ..	645	1.100	560	735	396

¹⁾ Sluitpost der activa.**BUITENLANDSCHE BANKSTATEN.**

Aan het eind van ieder kwartaal wordt een overzicht gegeven van enkele niet wekelijks opgenomen bankstaten.

I. BANK VAN ENGELAND.

WEEKSTAAT VAN 4 APRIL 1917.

ISSUE DEPARTMENT.

Notes issued.. £ 71.090.275	Government Debt £ 11.015.100
	Other securities „ 7.434.900
	Gold coin and bullion „ 52.640.275
£ 71.090.275	£ 71.090.275

BANKING DEPARTMENT.

Capital..... £ 14.553.000	Government securities.. £ 39.244.854
Rest .. „ 3.117.260	Other securities „ 123.307.951
Public deposits „ 50.123.837	Notes .. „ 32.189.690
Other deposits „ 128.968.333	Gold and silver coin .. „ 2.050.613
Seven-day and other bills.. „ 30.678	
£ 196.793.108	£ 196.793.108

Door het uitblijven der Engelsche bladen zijn de cijfers van den laatsten weekstaat hierboven niet kunnen worden opgenomen.

OVERZICHT VAN DE VOORNAAMSTE POSTEN.

Onderstaand overzicht bevat tevens de cijfers der door de Regeering uitgegeven currency notes van 1 £ en 10 sh. met het bedrag der gouddekking en der tot dekking aangewezen Government securities. De publicatie dezer cijfers geschiedt sedert 26 Augustus 1914.

(In duizenden p. st.)

Data	Metaal	Circulatie	Currency Notes.		
			Bedrag	Goudd.	Gov. Sec.
12 April 1917	54.931	38.631	***	***	***
4 „ 1917	54.691	38.901	***	***	***
28 Maart 1917	54.009	38.289	144.587	28.500	110.668
21 „ 1917	53.962	37.824	143.043	28.500	103.469
12 April 1916	57.922	33.658	111.019	28.500	75.718
14 April 1915	55.312	34.586	41.264	27.500	8.623
22 Juli 1914	40.164	29.317

Data	Gov. Sec.	Other Sec.	Public Depos.	Other Depos.	Reserve	Dekking-percentage ¹⁾
12 Apr. '17	37.596	123.624	49.392	128.863	34.750	19,50
4 „ '17	39.245	123.308	50.124	128.968	34.240	19,11
28 Mrt. '17	24.003	139.610	49.945	129.647	34.170	19,02
21 „ '17	24.051	151.821	67.911	124.335	34.588	18,—
12 Apr. '16	33.188	90.545	68.803	79.961	42.714	28 ¹ / ₄
14 Apr. '15	47.860	137.813	104.157	102.969	39.663	18 ¹ / ₈
22 Juli '14	11.005	33.633	13.735	42.185	29.297	52 ¹ / ₈

¹⁾ Verhouding tusschen Reserve en Deposits.**II. DUITSCHE RIJKSBANK.**

STAAT VAN 7 APRIL 1917.

De biljetten zijn sedert den oorlog niet inwisselbaar.

Metallbestand	Mk. 2.548.055.000
davon Goldbestand	„ 2.531.940.000
Reichs- und Darlehenskassenscheine.....	„ 350.236.000
Noten anderer Banken	„ 4.802.000
Wechsel	„ 9.941.607.000
Lombardforderungen	„ 8.825.000
Effekten	„ 102.764.000
Sonstige Aktiva	„ 1.066.845.000
Grundkapital	„ 180.000.000
Reservefonds	„ 90.137.000
Notenumlauf	„ 8.558.866.000
Sonstige täglich fällige Verbindlichkeiten..	„ 8.819.929.000
Sonstige Passiva	„ 374.202.000

OVERZICHT VAN DE VOORNAAMSTE POSTEN.

Onderstaand overzicht bevat tevens het cijfer der uitgegeven Darlehenskassenscheine. De Scheine, welke niet in kas zijn bij de Reichsbank, circuleeren grootendeels onder het publiek. De Darlehenskassen zijn ingesteld op 11 Augustus 1914.

(In duizenden Mark)

Data	Metaal	Daarvan Goud	Kassenscheine	Circulatie	Dekking-percentage ¹⁾
7 April 1917	2.548.055	2.531.940	350.236	8.558.966	34
31 Maart 1917	2.546.696	2.530.762	380.649	8.616.015	35
23 „ 1917	2.545.750	2.529.938	347.793	8.224.825	35
15 „ 1917	2.544.784	2.528.718	334.724	8.164.354	35
7 April 1916	2.504.632	2.460.855	906.009	6.674.754	51
7 April 1915	2.387.404	2.347.419	589.548	5.378.531	55
23 Juli 1914	1.691.669	1.356.857	65.479	1.890.895	93

¹⁾ Dekking der circulatie door metaal en Kassenscheine.

Data	Wissels	Rek. Crt.	Darlehenskassenscheine	
			Totaal uitgegeven	In kas bij de Reichsbank
7 April 1917	9.941.607	4.819.929	***	***
31 Mrt. 1917	13.596.710	8.405.478	4.242.500	367.900
23 „ 1917	9.258.114	4.503.535	3.983.100	333.000
15 „ 1917	9.342.912	4.436.793	3.915.000	321.000
7 April 1916	5.189.770	1.727.368	2.143.900	870.000
7 April 1915	4.341.020	1.787.683	1.228.000	581.000
23 Juli 1914	750.892	943.964

III. BANK VAN FRANKRIJK.**OVERZICHT VAN DE VOORNAAMSTE POSTEN.**

Van 6 Aug. 1914 tot 28 Jan. 1915 werden geen staten gepubliceerd. De met * geteekende posten komen eerst sedert 28 Jan. 1915 in den weekstaat voor. De biljetten zijn sedert den oorlog niet inwisselbaar.

(In duizenden francs.)

Data	Goud	Waarvan in het Buitenland	Zilver	* Te goed in het Buitenland	* Buit.gew. voorsch. ald. Staat
12 Apr.'17	5.222.346	1.947.672	259.606	780.280	9.800.000
5 „ '17	5.213.484	1.947.677	261.240	762.101	9.600.000
29 Mrt.'17	5.200.096	1.947.672	263.383	796.963	9.500.000
22 „ '17	5.184.476	1.946.638	265.177	746.160	9.500.000
13 Apr.'16	4.893.313	—	359.305	781.194	6.900.000
15 Apr.'15	4.253.365	—	377.490	582.646	5.000.000
23 Juli '14	4.104.390	—	639.620	—	—

Data als boven.	Wissels	* Uitge. stelde Wissels	Beleening	Bankbiljetten	Rek. Crt. Particulieren.	Rek. Crt. Staat
	493.068	1.261.885	1.181.999	18.844.127	2.510.370	91.048
604.229	1.266.005	1.175.062	18.749.447	2.409.993	86.112	
522.546	1.270.769	1.197.449	18.459.831	2.540.637	173.699	
415.673	1.274.623	1.214.474	18.450.780	2.484.665	59.846	
380.744	1.617.384	1.231.681	15.183.959	1.993.804	37.144	
225.738	2.680.717	675.934	11.422.735	2.407.899	63.772	
1.541.080	—	769.400	5.911.910	942.570	400.560	

IV. RUSSISCHE STAATSBANK.

OVERZICHT DER VOORNAAMSTE POSTEN.

De post „Schatkistbiljetten” komt eerst sedert 14 November 1914 n. st. in den weekstaat voor. De biljetten zijn niet inwisselbaar.

(In millioenen Roebel).

Data n. st.	Goud	Tegoe <i>d</i> i <i>h</i> bui- tenland	Zil- ver	Schat- kistbil- jetten	Dis- conto's en beleen- ingen	Circu- latie	Rek. Cou- rant
29 Mrt. '17	1.478	2.141	122	8.339	718	10.278	2.169
21 „ '17	1.477	2.141	118	7.738	722	9.997	2.120
16 „ '17	1.476	2.141	121	7.882	702	9.950	1.993
8 „ '17	1.478	2.141	121	7.843	720	9.794	2.021
29 Mrt. '16	1.626	847	59	3.849	1.120	5.936	1.673
29 Mrt. '15	1.571	140	53	1.131	1.183	3.198	1.219
21 Juli '14	1.801	144	74	757	1.634	1.099

V. BELGIE.

Van de Nationale Bank van België, die haar goudvoorraad naar Londen heeft overgebracht, zijn sedert 6 Augustus 1914 geen weekstaten openbaar gemaakt.

De Société Générale de Belgique is einde 1914 met de functie van circulatiebank belast. Het Notendepartement dezer bank publiceert wekelijks verkorte balansen. De biljetten zijn niet inwisselbaar.

OVERZICHT VAN DE VOORNAAMSTE POSTEN.

(In duizenden francs.)

Data	Metaal incl. buiteni- saldi	Beleen. van buiteni- voorraad	Beleen. van prom. d. provinc.	Binn. wissels en beleen.	Circu- latie.	Rek. Crt. saldi.
12 April 1917	374.915	86.557	480.000	73.966	896.690	109.005
5 „ 1917	374.409	86.346	480.000	62.705	894.333	99.425
31 Maart 1917	374.621	86.298	480.000	66.191	887.022	110.472
22 „ 1917	356.878	86.162	480.000	65.499	874.535	104.422
13 April 1916	207.928	59.701	480.000	63.239	654.228	152.323
15 April 1915	48.716	6.822	200.000	3.005	172.076	86.491

VI. VEREENIGDE STATEN VAN NOORD-AMERIKA.

FEDERAL RESERVE BANKS.

In werking getreden op 16 November 1914.

OVERZICHT DER VOORNAAMSTE POSTEN.

(In duizenden dollars.)

Data	Goud	Zilver	Wissels	Deposito's	Circu- latie	Dekkings- Percen- tage ¹⁾
2 Mrt. '17	518.541	9.971	132.898	723.055	19.772	74
23 Feb. '17	497.138	15.249	144.232	705.882	19.061	71,4
16 „ '17	492.392	7.609	145.607	699.442	17.089	71,8
9 „ '17	488.889	10.633	128.292	693.695	13.093	73
3 Mrt. '16	338.250	12.994	52.498	454.761	9.635	76
5 Mrt. '15	247.251	23.292	25.731	287.883	6.392	86

¹⁾ Gouddekking van deposito's en circulatie na aftrek van de posten tusschen de banken onderling.

VEREENIGDE NEW YORKSCHE BANKEN EN TRUST
MAATSCHAPPIJEN.

OVERZICHT DER VOORNAAMSTE POSTEN.

(Gemiddelden in duizenden dollars.)

Data	Reserve	Deposito's	Circulatie	Beleeningen en disconto's	Surplus Reserve
14 Apr. '17	785.640	3.935.990	28.660	3.674.090	139.260
7 „ '17	781.430	3.913.450	28.120	3.363.920	148.530
31 Mrt. '17	754.730	3.832.330	28.250	3.596.370	124.750
24 „ '17	781.380	3.826.800	28.700	3.565.670	151.840
15 Apr. '16	690.710	3.560.800	31.750	3.378.540	104.900
17 Apr. '15	553.140	2.416.670	37.620	2.392.140	156.140
25 Juli '14	467.880	1.958.320	41.730	2.057.570	26.170 ¹⁾

¹⁾ Op basis van 25 % van alle deposito's.

EFFECTENBEURZEN.

Amsterdam, 16 April 1917.

Indien het juist is, zooals soms beweerd wordt, dat de jongste omwenteling in Rusland door de Engelsche diplomatie is voorbereid, dan zou er aanleiding bestaan er thans op te wijzen, dat deze haar daarmede beoogd doel ver heeft voorbijgeschoten. Een drijven in die richting zou toch wel in de eerste plaats een krachtiger optreden van Rusland tegen de Centrale mogendheden hebben ten doel gehad, en hiervan is nu wij bijna een maand na de omverwerping van het oude bewind dateeren, toch allermint iets te bespeuren geweest. Inplaats van een verhoogde oorlogsstemming tegen de Centralen, hebben zich in Rusland vredelievende gevoelens baan weten te breken, en het is niet slechts een kleine schare idealisten waarbij deze worden aangetroffen. Een groot deel van volk en leger gaat in zijne democratische neigingen verder dan de in de eerste dagen na de revolutie geconstitueerde voorloopige Regeering, en wil in de eerste plaats vrede.

Verre van onopgemerkt te blijven, heeft deze stemming in de Midden-Europeesche Rijken groote belangstelling gewekt, zoowel in volkskringen als in die der Regeeringen. Reeds in ons vorig overzicht werd gewag gemaakt van de levendige hoop die men, blijkens de perdstemmen, op toenadering tot Rusland in Duitschland koesterde. En de hierdoor gewekte verwachting, van te dezer zake zoo goed als op algemeen steun der bevolking te mogen rekenen, heeft vermoedelijk niet het minst bijgedragen tot de hedenmorgen alhier bekend geworden, voor Rusland bestemde vredesboodschap van de Oostenrijksch-Hongaarsche Regeering. Daarbij heeft Duitschland, de leider der „Verbondenen”, met de verklaringen van zijn belangrijkste bondgenoot instemming betuigd.

Deze vredespoging, de tweede der Centrale mogendheden, die wel als een uitvloeisel van de kortelings in het Duitsche hoofdkwartier gehouden besprekingen tusschen den Duitschen en Oostenrijkschen keizer mag worden beschouwd, wint aan beteekenis wanneer men de aandacht schenkt aan het feit, dat Rusland hier door Oostenrijk, den „erfvijand”, de vrede wordt voorgesteld. Vergissen wij ons niet, dan ligt hierin een zekere waarborg, dat het aanbod welgemeend is, hetgeen trouwens na meer dan twee-enderdertig maanden van een uitputtenden oorlog, gevoerd met al wat maar aan levend en dood materiaal kon worden geboden, geen verwondering meer mag baren.

Het lijkt wel, alsof van het bij de ontmoeting der beide keizers besprokene het een en ander is uitgelekt, zoodat de veronderstelling niet te gewaagd is, dat het in Duitschland reeds eenige dagen bekend was, dat Oostenrijk een poging tot toenadering tot Rusland zou doen.

Tenminste werd aan de Berlijnsche beurs in de afgelopen week druk over de vredesmogelijkheid gesproken en hebben de koersen van vele fondsen er, in tegenstelling met hetgeen Amerika's en Brazilië's oorlogsverklaringen, alsmede de berichten omtrent de te wachten staande afbreking der diplomatieke betrekkingen van nog meer Zuid-Amerikaansche Staten zouden doen vermoeden, doorgaans een stijgende richting ingeslagen. Teekenend was daarbij de willige houding voor Russische bankaandelen, die vooral in de laatste weken voorafgaande aan de omwenteling zoo sterk waren gedaald. Thans bestond vaak ruime vraag voor Russische fondsen, vooral voor de aandelen der Petersburger Internationale Handelsbank en der Russische Bank voor Buitenlandschen Handel. Tot de hoogere koersen was slechts één enkele maal eenig aanbod tengevolge van winstneming te constateeren, hetgeen eveneens voor de gunstige opvatting der vredeskansen getuigt. Geheel in overeenstemming daarmede waren enkele Duitsche „oorlogsfondsen”, zooals bijvoorbeeld Deutsche Waffenaandelen tot lagere koersen aangeboden. Ook voor Russische en Duitsche industrie-aandelen bestond, evenals voor verschillende scheepvaart-aandelen, dikwijls goede kooplust.

Te New York is het verloop der effectenbeurs onregelmatig geweest. In den aanvang der week was men op ruimschaal tot verkoopen geneigd, waarbij nog immer ongunstige berichten omtrent den graan en katoenogst werden verspreid. Spoorwegwaarden werden echter, vooral in de tweede helft der week, gunstig beïnvloed door de verwachte beslissing der Interstate Commerce Commission op het verzoek om verhooging der vrachttarieven. Men nam aan, dat de verhoogingen in den loop der volgende week zouden worden toegestaan, in verband met de vraag der Commission aan de spoorwegdirecties, of zij bereid zijn afstand te doen van de thans eventueel toe te stane verhoogingen, nadat de tegenwoordige noodtoestand voorbij zal zijn.

Vredesgeruchten schijnen ditmaal geen invloed op het

koerspeil in Wallstreet te hebben uitgeoefend, hetgeen vermoedelijk wel in verband zal staan met de voorbereidingen tot de inschrijving op de voorgestelde oorlogsleening van 5 milliard dollar, welke volgens Amerikaansche berichten ongetwijfeld een groot succes zal zijn.

Intusschen komt de oorlogsverklaring der Vereenigde Staten aan Duitschland, indien de Oostenrijksche boodschap aan Rusland den grondslag tot vredesonderhandelingen mocht gaan vormen, al in een zeer eigenaardig licht te staan. Met den bloei der oorlogsindustrieën is het dan wel in de eerste plaats gedaan. De omvang van die prosperiteit blijkt eens te meer uit het jaarverslag over 1916 der Gulf States Steel Co. De netto-omvangsten dezer maatschappij bedroegen n.l. na afschrijvingen en reserveering: \$ 2.452.510, tegen \$ 614.673 in 1915. De vlottende middelen beliepen per ult. 1916 \$ 3.860.000, waartegenover aan loopende verplichtingen slechts \$ 510.845 stonden. Aan het surplus kan \$ 1.963.782 worden toegevoegd, dat alsdan \$ 2.656.549 zal bedragen.

Ter beurze te Londen en te Parijs werden natuurlijk in de eerste plaats de jongste successen der Engelsche troepen aan het Westfront besproken. Belangrijke koersschommelingen kwamen noch aan de Theems, noch aan de Seine voor. De stemming ter beurze was kalm. De kortelings uitgesproken verwachting, dat de Engelsche Regeering weder spoedig opnieuw zou moeten leenen is uitgekomen. Thans worden te Londen 5 pCt. Schatkistbiljetten a pari aangeboden, naar keuze aflosbaar over twee of vijf jaar, vrij van belasting voor buitenlandsche houders.

Staatsleeningen waren te Londen, zoowel als te Parijs in vaste houding.

Te onzent heeft de beurs ook deze week de meeste dagen weder een stil voorkomen gehad. Na eene stijging tot 3½ pCt. is de prolongatiekoers weder tot 2½ pCt. terug gegaan en geld bleef tot dien koers gemakkelijk verkrijgbaar.

Voor beleggingswaarden bestond de afgelopen week vrij wat belangstelling, die o.a. door de Ned. Werkelijke Schuldsoorten werd benut. Van buitenlandsche staatsleeningen kwam voor 3 pCt. Duitschland eene notering van 42 pCt. tot stand; wat de leening met coupons Jan./Juli betreft, is dit 4 pCt. onder de laatste notering. Ook de staatsfondsen der overige „Verbondenen” werden tot lageren koers omgezet, zonder twijfel in verband met de jongste sensationele daling der wisselkoersen op die landen. De vredelievende stemming, die uit de berichten uit Rusland sprak, heeft betere opvattingen voor Russische Staatsfondsen in het leven geroepen, waardoor verschillende der hier genoemde staats en spoorwegobligatiën hare koersen konden verbeteren. Bijvoorbeeld stegen 4 pCt. obl. Moskou-Kursk van 43 op 47½. 4 pCt. Orel Griasi 1889 van 53½ op 55½. In buiten-europesche soorten ging slechts weinig om, waarbij Zuid-Amerikaansche staatsfondsen eerder eene zwakke houding toonden.

	10 Apr.	13 Apr.	16 Apr.	Rijzing of daling.
5 %/o Ned. Werk. Schuld.	100¾	101	100½/16	+ ¾/16
4 %/o „ „ „ „ „ „ „	92	91½	91¾	- ¼
3½ %/o „ „ „ „ „ „ „	80	81	81¼	+ 1/8
3 %/o „ „ „ „ „ „ „	71	71	70¾/8	- ¼/8
2½ %/o „ „ „ „ „ „ „	70¾/16	60¾/16	60¼	- ¼/16
5 %/o Oost-Indië 1915	99½/16	100	100½	+ 1½/16
4 %/o Hongarije Goud	43¾	42¾	42	- 1¾
5 %/o Rusland 1906	73	73	72½/16	- ½/16
4½ %/o Iwang. Dombrowa	68¼	68¼	71½	+ 3¼
4 %/o Rusland Cons. 1880	57¾	59¾	60½/16	+ 2¾/16
4 %/o Rusl. bij Hope & Co.	58¾/16	62	62½	+ 3½/16
5 %/o Brazilië 1895	58½	59	58½	- ¾

Onze locale markt heeft een onregelmatig en somwijlen ongeanimeerd verloop gehad, alhoewel in verhouding tot de laatste weken af en toe toch wel eenige ontspanning kon worden bespeurd.

Voor *nijverheidssoorten* bestond slechts weinig belangstelling. De aandacht trokken slechts de aandelen der Philips' Gloeilampenfabriek door hunne scherpe koersschommelingen. Na de belangrijke daling in de vorige berichtsweek is de koers thans in herstel geweest. Het verloop was als volgt: 261—269—304—330—327½ (heden 317). Het blijkt thans, dat de daling niet zoo zeer aan moeilijkheden bij de voorziening der grondstoffen als wel aan de belemmering van den export is toe te schrijven geweest.

Aandelen van Nederlandsche scheepsbouwondernemingen waren flauw gestemd van de voortdurende moeilijkheden om zich voldoende materiaal tot uitvoering der loopende orders te verschaffen, alsmede in verband met de ongunstige opvattingen, welke in de jaarvergaderingen van eenige

onzer Stoomvaart-Maatschappijen tot uiting kwamen. De aandelen der Koninklijke Maatschappij „De Schelde” gingen van 141 tot 135, die der Nederlandsche Scheepsbouwmaatschappij van 174½ op 168 terug; later volgde voor deze soort evenwel een herstel.

Scheepvaart-aandelen waren in den aanvang mat, in de tweede helft der week verbeterde hunne houding echter, zeker niet zonder invloed der vredesgeruchten, die hoop gaven, dat thans tenminste een eind zal komen aan de vele belemmeringen, die de neutrale scheepvaart in den weg worden gelegd. Uit het prospectus der f 3.000.000 nieuwe aandelen Holland-Amerika-Lijn („gemeenschappelijk eigendom”), dat in de afgelopen week verscheen, blijkt, dat de vermoedens waarvan in ons vorig overzicht werd gewaagd, dat de nieuwe uitgifte eene versterking der kasmiddelen der Maatschappij beoogt, juist zijn geweest. Aanvankelijk werd het fonds lager aangeboden, doch al spoedig kwam hierin verandering, toen voor de claims voor de nieuwe uitgifte dikwijls levendige belangstelling werd getoond. (Heden f 47 tot f 51.) Het koersverloop der overige soorten was gelijk aan dat der aandelen Holland-Amerika-Lijn.

Tabaksaandelen waren in den aanvang minder gunstig gestemd. Vooral gaf hiertoe het bericht aanleiding, dat dit jaar geen slotdividend zal worden uitgekeerd op de aandelen Deli-Maatschappij in verband met den abnormalen toestand van de scheepvaart- en de tabaksmarkt. Af en toe werd ter beurze op dit besluit critiek uitgeoefend, daar sommige aandeelhouders zich door deze dividendpolitiek benadeeld achten. Het moge waar zijn, dat het wegblijven van het slotdividend teleurstellend is, de maatregel is daarom echter niet minder door de tijdsomstandigheden aangegeven. Immers is het onmogelijk nu reeds te zeggen hoe het grootste gedeelte van den oogst, dat nog in Indië op verscheping ligt te wachten, zal kunnen worden verkocht, terwijl nog altijd groote onzekerheid bestaat ten opzichte van het tijdstip waarop de verscheping eindelijk zal kunnen plaats vinden. Deze nooit gekende toestand kan mogelijkerwijs tot aanzienlijke verliezen lijden, weshalve het voor de Maatschappij toch eerder aanbeveling verdient zich daarop voor te bereiden, dan later tot afschrijvingen te moeten overgaan. De gemaakte winst is toch voor aandeelhouders in geen geval verloren, daar de thans ingehouden winst, zoo de resultaten over het loopende boekjaar mochten medevallen, in mindering komt van den kostprijs van oogst 1916. In de laatste dagen der week schijnt men zich hiervan meer rekenschap gegeven te hebben; althans konden de koersen van nagenoeg alle tabaksaandelen eenige punten opkomen.

Van de overige cultuurwaarden werden *thee-aandelen* tot hoogere koersen gezocht, in verband met de gunstige resultaten, die men voor onze koloniale maatschappijen verwacht van het invoeren van haar product op de Amerikaanse markten.

Rubberaandelen kwamen, na sedert geruimen tijd dikwijls in groote posten te zijn aangeboden, ditmaal met koersverbeteringen naar voren. Aanleiding tot de gunstige opvattingen voor deze aandelen waren de hooge prijzen, die in den laatsten tijd in de Indische rubberveilingen worden behaald.

Voor *suikeraandelen* bestond weinig vraag. De aandelen der Cultuurmij. der Vorstenlanden waren in reactie tengevolge van de declaratie van het dividend van 20 pCt., dat tegenviel. Ook aandelen Handelsvereniging „Amsterdam” werden lager aangeboden.

In de afdeling der Petroleum-aandelen werden ditmaal de Rumeensche waarden, vooral de aandelen Geconsolideerde, in ruime mate omgezet. Na de daling in de vorige berichtsweek was thans een flink herstel te constateeren. Ook hierbij deden de vredesgeruchten hun invloed gelden. Aandelen Geconsolideerde verlieten de week op 151 (heden 158½ slotkoers), Orions stegen van 47 op 50 (heden 54½ slotkoers). Koninklijke Petroleum konden van 497½ tot 510 opkomen en sloten de week slechts weinig lager af (heden 512—516).

	10 Apr.	13 Apr.	16 Apr.	Rijzing of daling.
Ned. Ind. Handelsbank	224	225	226	+ 2
Nederl. Handel-Mij.	179½	182¼	182¼	+ 2¾
Amsterd. Superfosfaatfabr.	137½	137½	136	- 1½
Insulinde Oliefabriek	240	225	227	- 13
Ant. Jurgens Ver. Fabriek.	265½	260	260	- 5½
Philips' Gloeilampenfabriek	269	330	317	+ 48
R. S. Stokvis & Zonen	410	400	396	- 14
Cult.-Mij. der Vorstenlanden	248½	242	243	- 5½
Handelsver. Amsterdam	356½	350	354	- 2½
Kon. Petroleum-Mij.	448	509¾	514	+ 16
Amsterd. Rubber-Mij.	217½	225¼	226	+ 8½

	10 Apr.	13 Apr.	16 Apr.	Rijzing of daling.
Holland-Amerika-Lijn	398 1/2	397	398	- 1/2
Kon. Hollandsche Lloyd	162 1/2	169	173	+ 10 1/2
Kon. Ned. Stoomboot-Mij.	198 1/4	210 1/2	213 1/4	+ 15
Bothnia Vrachtvaart-Mij.	340	340 1/4	340 1/4	+ 1/4
Deli Maatschappij	476 1/2	488 1/2	486	+ 9 1/2

In tegenstelling met de meerdere kooplust, welke voor eenige locale fondsen werd aan den dag gelegd, werd der *Amerikaansche* afdeling niet veel opmerksaamheid geschonken. Doorgaans was de stemming er ongeanimeerd. Af en toe hadden slechts Marinewaarden een levendige markt, daar voor deze althans, naar men meent, de vrede geen baisse-factor zal zijn.

	10 Apr.	13 Apr.	16 Apr.	Rijzing of daling.
American Car & Foundry	70 3/4	70 7/8	70 13/10	- 9/10
Anaconda Copper	166 1/8	167	168	+ 1 7/8
Un. States Steel Corp.	108 1/10	108 13/10	108 1/8	+ 1/10
Atchison Topeka	101 3/4	101 7/8	101 5/8	- 1/8
Southern Pacific	95 1/4	93 3/8	93 1/4	- 2
Union Pacific	139 1/2	140 1/2	141 15/10	+ 9/10
Int. Merc. Marine afgest.	32 13/10	34 1/2	33 3/10	+ 9/8
" " " " pref.	89	91 15/10	89 15/10	+ 15/10

GOEDERENHANDEL.

GRANEN.

16 April 1917.

Tarwe. Gedurende de afgelopen week zijn aan de Noord-Amerikaansche markten, onder den indruk van het ongunstige Regeerings-rapport omtrent den stand der wintertarwe de tarweprijzen nog verder gestegen. Wel werd nu en dan beter weder gemeld, doch deze berichten waren blijkbaar niet algemeen genoeg om verdere prijsstijging te verhinderen. Na eene daling van ongeveer 4 tot 5 cent per bushel op Paaschmaandag en daarna twee kalme marktdagen, zijn de noteringen te Chicago weder sterk verhoogd. De termijnen, die op den nieuwen nu te velde staanden oogst betrekkingen hebben, zijn sedert Paaschmaandag tot 14 April ongeveer 6 cent gestegen, terwijl voor den Mei-termijn die verhooging zelfs 17 1/2 cent bedraagt. Blijkbaar golden dus voor den prijsloop der oude tarwe nog sterkere redenen voor prijsverhoging dan de slechte oogstberichten, die vooral op de latere termijnen haar invloed laten gelden. Deze berichten schijnen deze week, na het verontrustende Regeerings-rapport niet voldoende onrustbarende nieuws te hebben bevat om voor de nieuwe tarwe een zelfde prijsstijging te veroorzaken als de Mei-termijn heeft ondervonden. Grootte vraag zoowel voor binnenlandsche consumptie als voor uitvoer hebben er toe medegewerkt, dat de prijs der tarwe van den ouden oogst deze week weder zulk een sprong heeft kunnen maken. Deze prijsbeweging heeft ook in Amerika groote ongerustheid gewekt. Het ongunstige oogst-rapport reeds heeft den Amerikaanschen Council of National Defence aanleiding gegeven den heer Herbert C. Hoover, bekend geworden als leider der Commission for Relief in Belgium, te benoemen tot voorzitter van eene Commissie voor het onderzoek van vraagstukken in verband met de voeding. De heer Hoover is nog in Engeland en het zal dus nog eenigen tijd duren voor hij zijn nieuwen werkkring kan aanvaarden, die volgens het bericht uit Chicago, dat deze benoeming meldt, te vergelijken zal zijn met dien der levensmiddelen-dictators in Europa. Wanneer voor den heer Hoover werkelijk eene zoo veelomvattende taak zoude zijn weggelegd als men te Chicago verwacht en hij dus zoowel het binnenlandsch verbruik als den uitvoer zal hebben te regelen, dan is het ook voor de Europeesche neutralen van groot belang, zijne bedoelingen te kennen. Grootte bevreemding zoude het niet wekken, indien, nu de Vereenigde Staten zich bij de Entente hebben aangesloten, bij den uitvoer in de eerste plaats aan de Entente-rijken werd gedacht en eerst daarna het overige Europa aan de beurt zou komen. Bij den te verwachten beperkten tarwe-uitvoer uit de Vereenigde Staten, zoowel in het loopende als in het volgende seizoen, kan een sterk doorvoeren van de bevoorrechtiging der Entente-landen voor het neutrale Europa groote moeilijkheden beteekenen in zake de tarwe-voorziening. De meeningen van dengene, die met de leiding van den uitvoer belast is, zullen den omvang dier moeilijkheden voor een groot gedeelte bepalen. En nu juist is in de dagbladen van den 14den dezer een bericht opgenomen, dat uit Washington via Londen tot ons is gekomen en waarin wordt beweerd, dat de heer Hoover het noodzakelijk vindt den uitvoer van levensmiddelen uit Amerika naar neutrale landen, die aan Duitschland grenzen, geheel te staken. Voor een algemeen uitvoerverbod van tarwe schijnt de openbare mee-

ning in Amerika voorloopig nog niet te vinden te zijn. In het weekoverzicht in het vorig nummer van dit blad is, gebaseerd op cijfers, uiteengezet, hoe bezwaarlijk het zal zijn in dit seizoen Europa verder voldoende te voorzien met tarwe en andere graansoorten. Die uiteenzetting leidde tot een donker inzicht in de naaste toekomst en speciaal werd gewezen op het gevaar, dat gelegen is in het vertrouwen op de optimistische schattingen, die veelal niet in overeenstemming zijn met de officieele cijfers. Interessant is het, na te gaan, hoezeer ook voor het nieuwe seizoen de meeningen uiteenloopen. Uit den loop der Amerikaansche tarwemarkten is voldoende te zien, hoezeer het officiële oogstrapport, dat den stand der wintertarwe voor 1 April aangaf op 63,4, tegen een gemiddelde op dien datum over 1910/1916 van 85,5, ongerustheid heeft gewekt. Het lage cijfer van 63,4 en de officiële schatting van de opbrengst op ongeveer 11 1/2 miljoen ton wintertarwe tegen een gemiddelde gedurende bovengenoemde zeven jaren van 14 miljoen ton is voldoende aanleiding tot pessimistische verwachtingen. Daartegenover staan echter de meeningen van vele deskundigen in Amerika, van wie echter bezwaarlijk valt vast te stellen in hoeverre zij zich door hunne wenschen laten leiden in plaats van door betrouwbare gegevens, die volhouden, dat het Regeeringsrapport veel te ongunstig is. Zelfs vonden wij eene schatting van een tarweuitvoer voor 1917/1918 van de Vereenigde Staten alleen van tien miljoen ton (1915/1916 6 1/2 miljoen ton), eene hoeveelheid, die reeds voor 1/4 in de geheele Europeesche behoefte zou kunnen voorzien. Tezamen met het groote overschot van Australië en de te verwachten flinke hoeveelheid, die Britsch-Indië zal kunnen uitvoeren, zou zulk een tarwestroom grooten overvloed in Europa veroorzaken. Het officiële Amerikaansche oogstrapport en de loop der Amerikaansche markten zijn echter betrouwbaarder gegevens dan zulk een globale schatting en het schijn wel zeer waarschijnlijk, dat wij, nu ook Argentinië in 1917 wel niet als tarwe-uitvoerland zal optreden, eene tweede seizoen van tarweschaaarschte tegemoet gaan. Wij vermelden echter slechts de schatting van een Amerikaanschen uitvoer voor 1917/1918 van 10 miljoen ton, om aan te geven, hoezeer de meeningen uiteenloopen en hoe voorzichtig men in zijne gevolgtrekkingen dient te zijn. De zomertarwe in de Vereenigde Staten en in Canada is nog nauwelijks gezaaid en zeer veel kan van het resultaat van deze soort afhangen.

De tarwemarkt in Argentinië is tengevolge van het uitvoerverbod voor Europa van weinig beteekenis geworden. Op eene prijsstijging in het begin der week is later weder eene daling gevolgd, die de prijzen tot het niveau van het einde der voorafgaande week heeft teruggebracht. De Entente-landen wenden pogingen aan, het tarwe-uitvoer-verbod opgeheven te krijgen voor de hoeveelheid, die Argentinië niet voor eigen consumptie noodig heeft. Ook bij welslagen van deze pogingen schijnt slechts eene zeer kleine hoeveelheid beschikbaar te komen.

De stemming voor andere graansoorten, maïs, gerst en haver blijft evenals voor tarwe onveranderd vast. Maïs te Chicago is in de afgelopen week verder in prijs gestegen en sloot op 14 April voor den Mei-termijn 11 centen, voor Juli 8 1/2 cent en voor September 4 1/2 cent hooger dan op Paaschmaandag. Kleine aanvoeren, flinke vraag voor binnenland en export alsmede de nog steeds zeer ongunstige Argentijnsche berichten waren daarvan de oorzaak. Als gevolg van de uitbreiding van den export en de vervoersmoeilijkheden van het binnenland naar de kust is de premie, die wordt betaald voor disponibile maïs te New York boven den Mei-termijn te Chicago sterk verhoogd en zij bedraagt nu meer dan tot nog toe gedurende den oorlog was voorgekomen. Ook verkeerde de maïsmarkt onder den invloed van de sterke prijsverhogingen van tarwe, waarvoor nu vooral voor den Mei-termijn speciale aanleiding bestaat, omdat steeds meer maïsbloem wordt gebruikt ter vermenig met tarwebloem. In Engeland is het percentage van bloem van maïs, gerst, haver of rijst, dat bij de tarwebloem mag worden gevoegd, onlangs weder aanmerkelijk verhoogd, waardoor de vraag naar deze graansoorten in de exportlanden wordt versterkt. Uit Argentinië wordt algemeen bevestigd, dat de maïsogst dit jaar niet slechts kwantitatief teleurstelling brengt, doch dat ook de kwaliteit slecht zal zijn door de te sterke regens gedurende den oogsttijd. Bovendien heeft juist de vroege maïs het sterkst geleden onder de droogte en de sprinkhanenplaag gedurende onze wintermaanden, zoodat de aanvoeren van den nieuwen oogst laat zullen beginnen. Toch waren de markten in Argentinië gedurende de afgelopen week voor maïs niet levendig. De verhoging, die omstreeks de Paaschdagen was ingetreden, is in de afgelopen week weder verloren gegaan, waarschijnlijk tengevolge van het gebrek aan scheepsruimte, dat den uitvoer zeer belemmert.

Buitenlandsche granen in Nederland.

Enkele ladingen met maïs en lijnkoeken hebben deze week weder onze havens bereikt, doch nog steeds laat tarweaanvoer op zich wachten. De distributie van eene beperkte hoeveelheid maïs voor de paarden heeft een aanvang genomen, terwijl als veevoeder slechts lijnkoeken, en dan nog

in beperkte hoeveelheid, worden gedistribueerd. Ook lijnzaad is sedert geruimen tijd in ons land niet meer aangekomen. Wel liggen aan de Engelsche kust nog eenige zeiladingen lijnzaad te wachten op de gelegenheid hare reis naar Nederland te vervolgen, doch tot nog toe heeft men geen kans gezien, ze naar hier te krijgen.

Noteringen.

Data	Chicago			Buenos Ayres *)		
	Tarwe Mei	Maïs Mei	Haver Mei	Tarwe Mei	Maïs Mei	Lijnzaad Mei
16 Apr. '17	236	142 ³ / ₈	67 ¹ / ₈	13,85	10,—	21,50
9 „ '17	207	127	63 ⁷ / ₈	13,30	9,95	21,30
17 Apr. '16	114 ¹ / ₄	75 ⁷ / ₈	45 ¹ / ₈	8,35 ²)	4,95	11,70
16 Apr. '15	162	77	57 ⁷ / ₈	12,70	5,65	10,15
16 Apr. '14	91 ³ / ₈	63 ⁷ / ₈	36 ¹ / ₂	8,60	4,90	12,75
20 Juli '14	82 ¹)	56 ³ / ₈ ¹)	36 ¹ / ₂ ¹)	9,40 ²)	5,38 ²)	13,70 ²)

¹) per Dec. ²) per Sept. ³) per April.

*) De noteringen van Buenos Ayres zijn van 7 en 14 April.

Loco-prijzen te Rotterdam/Amsterdam.

Soorten.	16 April 1917	10 April 1917	15 April 1916
Tarwe	588,— ¹)	588,— ¹)	368,— ¹)
Rogge (No. 2 Western) ..	nom.	nom.	nom.
Maïs (La Plata)	345,— ¹)	345,— ¹)	255,— ¹)
Gerst (46 lb. feeding)	345,— ¹)	345,— ¹)	360,—
Haver (38 lb. white clipped)	20,— ¹)	20,— ¹)	16,75
Lijnkoeken (Noord-Amerika van La Plata-zaad) ..	200,— ¹)	200,— ¹)	160,—
Lijnzaad (La Plata)	740,—	740,—	457,50

¹) Regeeringsprijs.

AANVOEREN in tons van 1000 K.G. voor verbruik in Nederland.

Artikelen.	Rotterdam			Amsterdam			Totaal	
	8-14 April 1917	Sedert 1 Jan. 1917	Overeenk. tijdvak 1916	8-14 April 1917	Sedert 1 Jan. 1917	Overeenk. tijdvak 1916	1917	1916
Tarwe	—	84.463	160.094	—	4.553	—	89.016	160.094
Rogge	—	4.465	7.007	—	—	—	4.465	7.007
Boekweit	—	654	5.539	—	—	500	654	6.039
Maïs	4.800	64.899	71.920	5.736	50.045	30.005	114.944	101.925
Gerst	—	2.608	34.264	—	5.492	2.640	8.100	36.904
Haver	—	—	18.260	—	15.042	4.218	15.042	22.478
Lijnzaad	—	8.322	21.817	—	7.560	26.463	15.882	48.280
Lijnkoek	6.060	15.130	58.815	2.500	20.532	4.165	35.662	62.980
Tarwemeel	—	3.815	—	—	—	—	3.815	—

AANVOEREN in tons van 1000 K.G. voor België.

Tarwe	10.867	92.838	183.731	—	—	—	92.838	183.731
Maïs	—	7.479	46.697	—	—	—	7.479	46.697

METALEN.

IJZER EN STAAL.

Engeland. In de ijzer- en staalindustrie blijft groote bedrijvigheid heerschen, doch het langzame transport veroorzaakt een toestand van schaarschte. Groote veranderingen vinden niet plaats. Het gerucht loopt, dat gewoon ruw-ijzer waarschijnlijk met 5/— zal worden verhoogd. Enkele ovens moesten worden stopgezet bij gebrek aan ruw materiaal, terwijl andere inplaats van op haematiet thans op de fabricatie van Cleveland ruw-ijzer werden ingericht. Op deze wijze wordt gebruik gemaakt van het inheemsche ijzersteen.

In weerwil van de protesten zijn wederom bekwame lieden uit de staalfabrieken onder de wapens geroepen en door minderwaardige krachten vervangen, hetgeen natuurlijk een nadeeligen invloed heeft gehad op de productie.

Het Ministerie van Nijverheid heeft een nieuw plan uitgewerkt voor een spaarzaam gebruik van spoorwegwagons, waarvan verwacht wordt, dat de leveringen van ruw en afgewerkt materiaal zullen bespoedigd en ophooping en voorkomen worden.

De verschepingen van ruw-ijzer gedurende Maart naar de landen der Geallieerden bedroegen 44.772 t. tegen 40.386 t. in Februari.

Connal's Stocks werden met 146 t. verminderd en omvatten thans een kwantum van slechts 2.147 t.

Duitschland. Ofschoon de fabrieken nog steeds lijden door de gevolgen van de moeilijkheden in het transport gedurende de wintermaanden, zijn er duidelijke teekenen, dat de industrie langzamerhand weer haar gewonen gang gaat.

De druk der leveringen van alle soorten ijzer- en staalmaterialen is zoo enorm geworden, dat de fabrieken onmogelijk de vraag kunnen bevredigen.

In alle deelen van het land worden nieuwe fabrieken gebouwd, voornamelijk voor het vervaardigen van oorlogsmateriaal.

Naar men bericht, is de vraag van de zijde van het neutrale buitenland voor halfafgewerkt materiaal zeer groot en het schijnt, dat de fabrieken, op aandringen van het Gouvernement, thans een weinig meer aandacht schenken aan deze soort zaken.

Amerika. De politieke gebeurtenissen hebben alle beschouwingen over den toestand van den handel op den achtergrond gedrongen, doch de groote fabrieken zinnen op middelen om alle orders, die de Admiraliteit en het Ministerie van Oorlog thans trachten te plaats, uit te voeren.

De gewone koopmanshandel wordt door de jongste gebeurtenissen geheel veronachtzaamd.

Loco-Noteringen te Londen:

Data	Ijzer Clev. No. 3	Koper Standard	Tin	Lood	Zink
13 April 1917..	nom.	136.-/-	217.-/-	30.10/-	—
6 „ 1917..	nom.	136.-/-	216.2/6	30.10/-	—
14 April 1916..	96/-	125.10/-	200.-/-	35.5/-	100.-/-
16 April 1915..	66/8	74.10/-	165.5/-	20.10/-	46.-/-
20 Juli 1914..	51/4	61.-/-	145.15/-	19.-/-	21.10/-

KATOEN.

Marktbericht van de Heeren Sir Jacob Behrens & Sons, Manchester dd. 21 Maart 1917.

Amerikaansche katoen is in de afgelopen week weer gestegen en de prijs heeft nu weer bijna de hoogste notering van November j.l. bereikt. Door het ongunstige weer van de laatste weken en de daaruit voortkomende minder gunstige vooruitzichten van de nieuwe oogst was er nogal vraag, terwijl ook vele baisse-positie's geliquideerd werden. Ook was het laatste Ginners' rapport bepaald bullish, terwijl de politieke berichten gunstig op de markt werkten. Over het algemeen is de hausse echter wel wat vlug gekomen en verwacht men in enkele kringen dan ook weer een tijdelijke reactie. De berichten uit Egypte luiden minder gunstig en verwacht men van Egyptische katoen voorloopig zeker geen lagere prijzen.

Spinners van Amerikaansche garens zijn over het algemeen niet tevreden, hoewel in enkele soorten nog wel iets gedaan werd. De slechtste nummers zijn 42er inslag en wat daarbij komt. Over het algemeen is de vraag voor het binnenland wel iets beter, terwijl de exportvraag nog zeer

lijdt onder de bekende scheepvaartmoeilijkheden. Voor Frankrijk zijn weer flinke zaken gedaan, zoowel in gewone als in getwijnde garens, terwijl ook de andere markten wel wat meer belangstelling toonen. Ofschoon de Februari-statistiek een zeer verminderde garenuitvoer opgeeft, is dit eenigszins misleidend, daar de oorzaak hiervan voornamelijk in de verschepingsmoeilijkheden gezocht moet worden en aan het einde der maand nog groote partijen ter verscheping gereed waren. Men spreekt er over alle spinnerijen in de Paaschweek stil te zetten, doch waarschijnlijk zal het op dat punt niet tot een gezamenlijke actie komen en zal elke fabriek doen wat haar het beste uitkomt. Egyptische garens zijn weer beter gevraagd en daardoor vaster, zoodat enkele nummers zelfs een penny duurder zijn.

De doekmarkt is ook wat beter en zoowel Indië als China toonen meer belangstelling. Wel zijn de biedingen in de meeste gevallen nog te laag, doch men kan ook niet verwachten, dat de overzeesche markten de enorme stijging van kóstprijzen in Europa even vlot volgen. Shirts en dhooties worden nog niet voldoende verkocht, tezij tot lage prijzen. De kleinere markten blijven geregeld koopen, terwijl ook de Fransche Regeering weer orders plaatst en de binnenlandsche vraag bovendien nog steeds levendig blijft.

Noteeringen voor Loco-Katoen.
(Midling Uplands.)

	13 Apr. '17	30 Mrt. '17	23 Mrt. '17	13 Apr. '16	13 Apr. '15
New York	20,85 c	19,10 c	19,20 c	11,95 c	10,15 c
Liverpool	13,08 d	12,77 d	12,47 d	7,73 d	5,75 d

Ontvangsten in, en uitvoeren van Amerikaansche havens.
(In duizendtallen balen.)

	1 Aug. '16 tot 30 Mrt. '17	Overeenkomstige perioden	
		1915-'16	1914-'15
Ontvangsten Gulf-Havens..	4462	3984	6096
„ Atlant. Havens	1753	2103	3141
Uitvoer naar Gr. Britannië	2149	1908	2908
„ „ 't Vasteland.	1711	1748	3294
„ „ Japan etc...	446	324	388

Voorraden in duizendtallen	30 Maart '17	30 Maart '16	30 Maart '15
Amerik. havens.....	1226	1377	1471
Binnenland.....	1030	1011	868
New York	119	281	154
New Orleans	409	354	363
Liverpool	707	884	—

WOL.

De markt te Bradford vertoont geen verandering. De heeren Dalgety & Co. geven de volgende cijfers voor den export van wol uit Australië:

	1 Juli 1916-28 Febr. 1917	1 Juli 1915-28 Febr. 1916	Minder
Australië	862.300 Bn.	1.259.000 Bn.	396.700 Bn.
Nieuw-Zeeland	254.100 „	367.350 „	113.250 „
	1.116.400 Bn.	1.626.350 Bn.	509.950 Bn.

Deze vermindering is in de eerste plaats toe te schrijven aan gebrek aan transportmiddelen; vermindering van productie is een bijkomende omstandigheid. Men vermoedt dat Noord-Amerika dit seizoen 75 % van de opbrengst van Puntas-Arenas gekocht heeft, welke geschat wordt op 40.000 Bn.

Noteeringen te Bradford:

Data	64 average	Colonial carded			
		56	50	46	40
30 Maart 1917.....	74	55	44	37	32
23 „ 1917.....	70	54	42½	35½	31
30 Maart 1916.....	43	36½	32	28	25½

PETROLEUM.

(Ontleend aan den „Petroleum Review“).

Londen, 4 April 1917.
Petroleum. Er is flinke vraag naar petroleum tegen onveranderde prijzen.

- Water White 1 s. 3 d.
- Standard White 1 s. 2 d.
- Second Grade 1 s. 1½ d.

Smeeroliën. In tegenstelling met de goede vraag is er weinig aanbod.

- Prijzen zijn gebleven als volgt:
- Amer. pale vanaf £ 24.10 s. tot £ 33
 - American red „ £ 26 „ £ 33
 - Amer.filt.cyl. „ £ 26
 - Amer.darkeyl. „ £ 19

Benzine. Er heerscht flinke vraag. Prijzen zijn onveranderd:

No. 1	2 s. 10 d.	} per gallon.
No. 2	2 s. 9 d.	
No. 3	2 s. 8 d.	

Bovenstaande prijzen dienen voor Schotland en Ierland met 1 d. per gallon te worden verhoogd. Bovendien staat op elke gallon 6 d. verbruiks-belasting.

Terpentijn. De noteeringen voor terpentijn waren:

- Loco
- Mei/Augustus
- September/December

De markt voor terpentijn was over het algemeen zeer rustig, terwijl weinig zaken werden afgedaan.

Paraffine. Zuiver nominale noteeringen zijn als volgt:

- Smeltpunt 140°
- „ 130—132°
- „ 125—127°
- „ 118—120°

De voorraden zijn schaarsch. Geen officiële noteeringen van stook- en vethoudende oliën.

Liverpool, 3 April 1917.
Petroleum-producten vinden vasten verkoop en Amerikaansch wordt 1 s. 1. d. tot 1 s. 2 d. per gallon genoteerd. Er is geen Russische olie aan de markt. Benzine staat 2 s. 10 d. per gallon (kleinhandel) genoteerd.

Baku, 3 April 1917.
De markt voor ruwe olie blijft vast. Het poed staat op 65 kopeken genoteerd.

New York, 3 April 1917.
Geraffineerd in kisten 12,75 c. per gallon.
Standard White in vaten .. 10,25 c. „ „
Credit Balances

Philadelphia, 3 April 1917.
Standard White staat 10,25 c. per gallon genoteerd.

SUIKER.

De stemming aan onze Bietsuikermarkt bleef lusteloos en zoo lang geene bepalingen betreffende den uitvoer bekend worden gemaakt is het niet te verwachten, dat daarin verandering zal komen. Voor Mei-levering willen koopers thans niet meer dan f 21½ aanleggen, terwijl verkoopers op f 22¼ houden. De voorraad in Nederland bedroeg op 15 Maart 146.709 tons tegen 69.490 en 145.682 tons in de beide voorgaande jaren.

Wat den uitzaai van suikerbieten in Duitschland betreft, zoo laat het zich thans aanzien, dat in de voornaamste streken, n.l. Middel-, Noord- en Oost-Duitschland deze ongeveer gelijk zal zijn aan dien van verleden jaar, terwijl in het Westen en Zuiden minder aangeplant zal worden.

De invoeren in England bedroegen gedurende de week eindigende 31 Maart:

	1917	1916	Toename	Afname
Ruw	9.843	35.943	—	26.100 tons
Geraffineerd	8	15.480	—	15.472 „
Totaal	9.851	51.423	—	41.572 „
„ Ruw sedert 1 Jan. 250.320	243.685	6.635	—	— „
„ Geraff. „ 1 „ 23.849	125.958	—	—	102.109 „
Totaal	274.169	369.643	—	95.474 „

De invoer vermindert dus gestadig en is de afname vooral in de week van 24 tot 31 Maart belangrijk geweest.

Uit Amerika kwamen weder zeer vaste berichten en toonde de loco-markt eene verdere aanzienlijke rijzing. Spot-Centrifugals worden nu met 6.39 a 6.46 c. genoteerd. Volgens Willet & Gray hebben 2 fabrieken op Cuba de campagne reeds beëindigd wegens door de revolutie aan den aanplant toegebrachte schade; inplaats van de verwachte 575.000 zakken hebben deze 2 fabrieken slechts 142.000 zakken afgeleverd. Guma heeft zijn raming van den Cubaogst op 2.700.000 tons verlaagd. Onder deze omstandigheden mag men eene handhaving van de vaste stemming der Amerikaansche markt verwachten.

Op Java heeft een en ander nog geen invloed gehad. Exporteurs houden zich gereserveerd in afwachting van hetgeen Engeland zal doen, terwijl de Chineesche speculanten nog op groote kwantiteiten onverkochte suiker zitten en daarom voorloopig geen animo toonen voor nieuwe operaties.

Cuba - statistiek:

	1916/17	1915/16	1914/15
Ontv. d. wk. tot 31 Mrt.	108.320*	160.549	121.000 tons
Totaal sedert 1 Dec.	1.283.905	1.787.045	1.306.786 „
Werkende fabrieken....	?	185	174

* Slechts 6 havens.

NOTEERINGEN.

Data	Amsterdam per April	Londen			New York 96% Centrifug.
		Tates Cubes No. 1	White Javas fob.	Americ. Granu- lated fob.	
13 April 1917..	f 22	47/1 1/2	21/3	32/6	6,27 à 6,33
6 „ 1917..	„ 22	47/1 1/2	21/3	32/6	6,02 à 6,05
13 April 1916..	„ 28 1/2	47/1 1/2	18/-	28/9	6,02
13 April 1915..	„ 18 3/8	31/-	16/6	—	4,64
21 Juli 1914..	„ 11 1/8	18/-	—	—	3,26

RUBBER.

Nog steeds geen noemenswaardige verandering in de positie der rubbermarkt.

De stemming was in de eerste helft der week tamelijk vast en liepen de prijzen eenigszins op (3/2 1/4 voor prima Crepe loco), doch daarna werd de kooplust weer minder en de week sluit als volgt:

Prima Hevea Crêpe:

April/Juni	3/1 1/4	einde vorige week	3/1 1/4
Juli/Dec.	3/-	„ „	3/- 1/4
Hard fine Para	3/2 1/2	„ „	3/2 1/2

KOFFIE.

(Uit het Mailbericht van de Makelaars G. Duuring & Zoon, Kolff & Witkamp en Leonard Jacobson & Zonen).

Noteeringen en voorraden.

Data	Rio		Santos		Wisselkoers
	Voorraad	Prijs No. 7	Voorraad	Prijs No. 4	
16 April 1917	228.000	6875	1.645.000	6000	12 3/8
9 „ 1917	272.000	6525	1.707.000	5200	11 20/32
15 April 1916	334.000	7075	1.360.000	6800	11 21/32
24 Juli 1914	353.000	4900	889.000	5700	16

Ontvangsten.

Data	Rio		Santos	
	Afgeloo- pen week	Sedert 1 Juli	Afgeloo- pen week	Sedert 1 Juli
16 April 1917..	19.000	1.983.000	73.000	9.157.000
15 April 1916..	38.000	2.981.000	66.000	10.822.000

COPRA.

Ook deze week kwam er in den toestand van de markt geen verandering en is er niets omgegaan.

Ceylon cif. Londen £ 42.10.- en cif. Marseille £ 50.- (koopers).

NOTEERINGEN.

Java f. m. s.

14 April 1917..	f 47 1/8 nom.	} N.O.T.-condities.
7 „ 1917..	„ 47 1/8 nom.	
14 April 1916..	„ 41 1/8	
14 April 1915..	„ 67	
20-25 Juli 1914..	„ 28 3/4	

VETTEN EN OLIËN.

Oleo-Margarine. Er is niets te melden dan eene vrijblijvende offerte uit het begin van de afgelopen week ad f 143,— exclusief alle oorlogsriscico voor „Extra-Oleo” op aflading van Noord-Amerika.

Zaken worden er niet gedaan. De kans, dat het bij eventuele zaken ook binnen afzienbaren tijd tot verlading zoude komen, is gering.

Premier-Jus. Er werd deze week geoffreerd:

Ile soort Zuid-Amerikaansche ad f 124,—

en Zuid-Am. Mutton-Premier-Jus „ 118,—

exclusieve oorlogsriscico's, franco wal Rotterdam, April/Mei-aflading, waarbij verkoopers het recht hebben te annuleeren indien niet voor ult. Mei verscheept kan worden.

Een bod van f 108,— voor fac „B” Jus bovenstaande condities, werd geweigerd met bijvoeging, dat zoolang geen verladingsmogelijkheid bestaat, verdere bidingen nutteloos zijn.

Neutrallard. Er was slechts in het begin der week eene vrijblijvende notering van f 154,— franco wal hier, exclusieve oorlogsriscico.

Katoenzaad-Olie absoluut zonder zaken of offerten. Geraffineerd Cocosvet onveranderd genoteerd ad f 103,— prompte levering.

VERKEERSWEZEN.

BEVRACHTINGEN.

16 April 1917. Vrachten voor schepen onder onzijdige vlag bleven stijgen, vooral van Indië, vanwaar nog geen maximum vrachten gelden. Betrouwbare cijfers ontbreken echter.

Ook bestaande maximum vrachten werden gewijzigd. Naar verluidt, zijn de vrachten voor het vervoer van kolen met neutrale schepen verhoogd met 12/- naar Noord-Frankrijk en 18/- naar Fransche Westkusthavens; maximum vrachten naar de Middellandsche Zee moeten geheel opgeheven zijn. Naar onzijdige havens werden recordvrachten betaald; als voorbeeld zij vermeld een bevrachting van Cardiff naar Barcelona tot 162/6; voor vergelijking met vorige jaren kunnen de cijfers in onderstaande statistiek onder Genua aangenomen worden. Nog hogere vrachten zouden ongetwijfeld te bedingen zijn, indien de Inter-Allied Chartering Executive niet remmend werkte door toestemming tot bevrachting tot al te hoge cijfers te onthouden. Betreffende transporten van kolen naar en erts van Spanje tot nader vast te stellen vrachten worden met Spaansche reederijen onderhandelingen gevoerd.

Van Amerika werden eenige afdoeningen tot onveranderde vrachten gemeld. De verwickelingen van de Vereenigde Staten, Cuba en Brazilië met de Centrale mogendheden brachten nog geen verandering in het transportvraagstuk. Mochten de in Amerika liggende vijandelijke handelsvaartuigen in gebruik genomen worden, dan zullen deze vermoedelijk onder staatsbeheer komen om voedsel en oorlogstuig en wellicht ook troepen, naar de Entente landen te vervoeren. Invloed op bevrachting van neutrale schepen in de vrije markt zal dit echter wel niet hebben, aangezien de in aanmerking komende vaartuigen amper toereikend zullen zijn om de gedurende de laatste maanden in den grond geboorde schepen te vervangen. Evenmin is voor den duur van den oorlog verlichting van den toestand te verwachten door uitvoering van de aangekondigde plannen tot aanbouw van een duizendtal houten motorschepen van drie duizend ton in Amerika. Deze schepen zullen toch moeten dienen om verdere oorlogsverliezen goed te maken. Een en ander is slechts van belang voor zoover er uit opgemaakt kan worden, dat het doel van den verscherpten duikbootoorlog, — het stopzetten van de scheepvaart, — niet bereikt zal kunnen worden.

Over de scheepvaart op Nederland valt geen verbetering te vermelden. De in den laatsten tijd in Nederland aangekomen schepen werden door de regeering nog niet opgevorderd tot het doen van verdere reizen; vermoedelijk is men er niet zeker van, dat in Noord-Amerika lading te bekomen zal zijn. De in Engeland liggende kolenbooten werden nog niet vrijgelaten. Van Skandinavië, Engeland en Rufisque werden eenige schepen op Nederland bevracht.

GRAAN.

Data	Petro- grad Londen/ R'dam	Odessa Rotter- dam	Atl. Kust Ver. Staten		San Lorenzo	
			Rotter- dam	Bristol Kanaal	Rotter- dam	Engel- land
9/14 April 1917	—	—	—	31/-	—	—
2/7 „ 1917	—	—	—	31/-	—	135/-
10/15 April 1916	—	—	f 14,25	14/-	f 100,-	160/-
12/17 April 1915	—	—	10/-	7/8	66/6	66/-
Juli 1914	11 d.	7/3	1/11 1/4	1/11 1/4	12/-	12/-

HOUT.

Data	Cronstadt		Golf van Mexico	
	Holland (geaagd)	Oostk. Engeland (mijn- stutten)	Holland (pitch- pine)	Engeland (pitch- pine)
9/14 April 1917.....	—	—	—	—
2/7 „ 1917.....	—	—	—	—
10/15 April 1916.....	—	—	—	537/6
12/17 April 1915.....	—	—	—	215/- ¹⁾
Juli 1914.....	f 12,—	24/6	75/-	77/6

1) Per zeilschip.

ERTS.

Data	Bilbao Middles- bro'	Cartha- gena Middles- bro'	Grieken- land Middles- bro'	Poti Middles- bro'
9/14 April 1917.....	—	—	—	—
2/7 " 1917.....	—	—	—	—
10/15 April 1916.....	22/6	21/9	—	—
12/17 April 1915.....	13/3	13/6	17/-	—
Juli 1914.....	4/3	5/4 1/2	5/9	8/6

KOLEN.

Data	Cardiff				Oostk. Engeland	
	Bor- deaux	Genua	Port Said	La Plata Rivier	Rotter- dam	Cron- stadt
9/14 Apr. 1917	69/-	125/-	—	—	—	—
2/7 " 1917	51/-	101/3	—	—	—	—
10/15 Apr. 1916	fr 64,75	80/-	100/-	62/6	f 6,50	—
12/17 Apr. 1915	" 18,—	27/-	26/-	27/-	" 6,—	—
Juli 1914	" 7,—	7/-	7/3	14/6	3'2	5/-

DIVERSEN.

Data	Bombay West Europa (d. te.)	Birma West Europa (rijst)	Vladivo- stock West Europa	Chili West Europa (salpeter)
9/14 April 1917.....	—	—	—	—
2/7 " 1917.....	240/-	300/-	—	—
10/15 April 1916.....	102/6	145/-	—	140/-
12/17 April 1915.....	57/6	80/-	87/6	58/- 1)
Juli 1914.....	14/6	16/3	25/-	22/3

1) Per zeilschip.

Graan Petrograd per quarter van 496 lbs. zwaar, Odessa per Unit, Ver. Staten per quarter van 480 lbs. zwaar.
Hout gesaagd en pitchpine per St. Pet. Standard van 165 kub. vt., mijnstutten per vadem van 216 kub. vt.
Overige noteeringen per ton van 1015 K.G.

BINNENVRACHTEN.

Deze week werden o.m. de navolgende vrachten genoteerd:

Rotterdam—Delft.....	200 last à f 1,15 per last
" —Amsterdam.....	800 " " " 1,35 " "
" —Den Haag.....	250 " " " 1,20 " "
" —Harlingen.....	75 " " " 4,— " "
" —Zierikzee.....	150 " " " 1,80 " "
" —Bergen op Zoom....	100 " " " 1,90 " "
" —Leiden.....	100 " " " 1,60 " "
" —Utrecht.....	100 " " " 1,60 " "

De haven van Rotterdam heeft een stiller week achter den rug dan die te Amsterdam, waar verscheidene graanbooten zijn gearriveerd; van de voor de Nederlandsche Regeering aangevoerde graanladingen komen in de haven van Rotterdam 40 % aan de kantoorsheren en 60 % aan de particuliere schippers, die verdeling voor de haven van Amsterdam is respectievelijk 20 % en 80 %. Voor de zeer kleine vaartuigen (d.w.z. die beneden de 150 ton) was vrij veel werk in de afgelopen week; vrij veel kolen moesten namelijk in kleine partijen (25 last, 50 last) vervoerd worden. Waar de vraag voor dit soort vaartuigen dus vrij groot was, was de vracht voor dit werk dan ook over het algemeen goed te noemen.

Rotterdam—Hellevoetsluis....	25 last à f 2,25 per last
" —Schiedam.....	50 " " " 1,20 " "
" —Ochten.....	27 1/2 " " " 2,80 " "

ADVERTENTIËN

Nederlandsche Bank voor Russischen Handel

BANQUE NÉERLANDAISE POUR LE COMMERCE RUSSE

Kapitaal 5.000.000 Roebels.

Kantoor: 20 NEWSKY PROSPECT PETROGRAD.
Telegramadres: NEDRUSBANK

De Bank neemt gelden à deposito en in rekening-courant en verricht alle soorten wissel- en bankzaken.

Voor inlichtingen kan men zich wenden tot alle kantoren van de NEDERLANDSCHE HANDEL-MAATSCHAPPIJ en de TWENTSCHE BANK, zoomede tot de heeren HOPE & Co. en LIPPMANN, ROSENTHAL & Co. te Amsterdam en R. MEES & ZONEN te Rotterdam.

INTERNATIONALE BANK

VOOR ZAKELIJKEN WAARBORG

GRONINGEN

UITGIFTE VAN f 175.000,— AANDEELEN

deel uitmakende van de 2e Serie ad f 500.000,—, waarvan onderhands geplaatst f 200.000,—, in stukken van f 1000,—, waarop 10 % te storten tot den koers van 110 %.

De INSCHRIJVING op bovengenoemde Aandeelen zal zijn opengesteld op

DONDERDAG 26 APRIL 1917

van 9 uur des voormiddags tot 4 uur des namiddags

te AMSTERDAM: bij de Heeren DE KOCK & UYT DEN BOGAARD;
te ROTTERDAM: bij de Heeren ADRS. OFFERS & ZON;
te 's-GRAVENHAGE: bij de ROTTERDAMSCH BANKVEREENIGING (Bijkantoor KNEUTERDIJK);
te GRONINGEN: bij de GRONINGER BANVEREENIGING SCHORTINGHUIS & STIKKER
en ten Kantore der Bank.

DE DIRECTIE:

C. A. VAN FENEMA. J. F. DE RUYTER DE WILDT.

ROTTERDAMSCH E BANKVEREENIGING

DEBET

Balans per 31 December 1916

CREDIT

BESCHIKBARE FONDSEN:			KAPITAAL.....	f 40.000.000	—
Kas, kassiers en call- gelden	f 12.039.478,66		RESERVE	„ 12.000.000	—
Te ontvangen wissels:			TE BETALEN WISSELS:		
Binnenland.....	„ 59.824.655,31 1/2		Geaccepteerd....	f 25.546.648,42	
Buitenland	„ 2.586.636,96		Geadviseerd	„ 2.794.901,37 1/2	
Saldi bij Bankiers..	„ 31.394.303,07			„ 28.341.549	79 1/2
	f 105.845.074	00 1/2	VOOR DERDEN OP PROLONGATIE UITGEZET	„ 6.724.975	20
EFFECTEN.....	„ 6.196.757	07	CREDITEUREN IN REKENING-COURANT:		
PROLONGATIE GEGEVEN EN VOORSCHOTTEN			Binnenland	f 114.749.522,72	
TEGEN EFFECTEN	„ 68.582.867	25	Buitenland	„ 32.973.344,55	
DEBITEUREN IN REKENING-COURANT:			Deposito's	„ 23.147.560,31	
Binnenland	f 62.262.974,73			„ 170.870.427	58
Buitenland	„ 14.349.292,85 1/2		GESTELDE BORGTOCHTEN f 104.071.040,67		
	„ 76.612.267	58 1/2	PENSIOENFONDS	„ 641.135	42 1/2
VORDERINGEN WEGENS GESTELDE BORG- TOCHTEN	f 104.071.040,67		DIVIDEND 1916	„ 3.400.000	—
DEELNEMING IN SYNDICATEN.....	„ 1.148.544	98 1/2	ONVERDEELDE WINST	„ 386.554	48
SALDO NOG TE LEVEREN EN TE ONTVANGEN FONDSEN	„ 582.273	37 1/2			
GEBOUWEN	„ 2.770.413	44			
BELEGD PENSIOENFONDS	„ 626.444	77			
	f 262.364.642	48		f 262.364.642	48

DEBET

Winst- en Verliesrekening op 31 December 1916

CREDIT

Bedrijfskosten	f 1.530.969	73	Saldo 1 Januari 1916 ..	f 54.538,68	
Afschrijving op Gebouwen	„ 300.000	—	af: bijdrage Pensioen- en Ondersteuningsfonds over 1915	„ 40.000,—	
Winst per Saldo.....	„ 6.611.846	97		f 14.538	68
Te verdeelen als volgt:			RENTE EN WISSELS.		
aan Reserve	f 700.000,—		Winstcijfer	„ 5.550.679	83
Reserve voor diverse belangen	„ 850.000,—		PROVISIE.		
10 % dividend.....	„ 3.400.000,—		Winstcijfer	„ 2.079.521	59
voor bedrijfsbelasting ..	„ 271.100,—		EFFECTEN EN SYNDICATEN.		
tantièmes	„ 1.004.192,49		Winstcijfer	„ 798.076	60
saldo op nieuwe reke- ning	„ 386.554,48				
	f 8.442.816	70		f 8.442.816	70

ROTTERDAM, 12 Maart 1917.

De Directie:

WESTERMAN.
VAN TIENHOVEN.
VAN DER MANDELE.
BRUNS.
BRANDT.
ORNSTEIN.
FABIUS.

ROTTERDAM, 14 Maart 1917.

Commissarissen der Rotterdamsche Bankvereeniging:

A. PLATE, Voorzitter.
E. H. H. GOOSSENS, w^d Secretaris.

ROTTERDAM, 15 Maart 1917.

Namens Aandeelhouders onderzocht, met de daarbij behoorende stukken vergeleken, accoord bevonden en goedgekeurd.

Mr. J. KNOTTENBELT.

W. T. KLAARE.

E. P. DE MONCHY MZN.

NEDERLANDSCHE GRONDBRIEFBANK

HEERENGRACHT 495, AMSTERDAM

5 pCt. Obligatiën (Grondbrieven) tegen Beurskoers
Gecertificeerd door de Centrale Trust-CompagnieVerkrijgbaar in stukken van f 2500,—, f 1000,—, f 500,— en f 100,—
op elk goed effectenkantoorJ. & J. M. VOORHOEVE
Makelaars in Assurantiën
Anno 1836

ROTTERDAM

GEBROEDERS CHABOT
ROTTERDAM

KASSIERS en MAKELAARS in ASSURANTIËN

Deposito's. — Rekening-Courant. — Franco Chèque-Rekening.
Aan- en Verkoop van Wissels op het Buitenland. — Aan- en Ver-
koop van Fondsen. — Bewaarneming en Administratie van Effecten.Oorlogs-, Transport-, Casco-, Brand-, Diefstal- e. a. verzekeringen
van elken aard.**DE SPAARNE-BANK**
HAARLEM

Gestort Kapitaal en Reserves f 1.184.000,—

REKENING-COURANT, CREDIETEN, INCASSEERINGEN, ASSURANTIËN,
WISSELS, EFFECTEN, COUPONS, PROLONGATIËN, DEPOSITO'S, ENZ.**GEO. H. MCFADDEN & BRO. COTTON MERCHANTS**

PHILADELPHIA—NEW YORK

Vertegenwoordiger voor Nederland: D. BREEKLAND, Oldenzaal—Enschede

DIRKZWAGER'S SCHEEPSAGENTUUR

MAASSLUIS-EN HOEK VAN HOLLAND

Belasten zich met het rapporteren van schepen en het
behandelen van scheepszaken op den Nieuwen Waterweg**NIEUWE BERGING-MAATSCHAPPIJ**

MAASSLUIS

Contracteeren voor het bergen van gezonken schepen en
ladingen, op de rivieren en buitengaats; belasten zich met
het instellen van duikeronderzoek, enz. enz.**LAPIDOTH & VIS**
ASSURANTIËN

De Ruyterkade 124, Amsterdam

belasten zich met het plaatsen
van alle assurantiën, speciaalTRANSPORT-, MOLEST- EN BRAND-
VERZEKERINGEN**VAN DEN BERGHS, LIMITED**

Margarine-Fabrikanten, Rotterdam

VAN RIJN & CO
UTRECHT — POSTBUS 40EENIGE FABRIKANTEN
VAN DE UTRECHTSCHER

FIJNE TAFELMOSTERD

CHOPAK EN CAHN

ADVOCATEN

NEW YORK

29 BROADWAY

zijn Specialiteiten voor Douanerechten, Scheepvaart,
Onroerend Goed en HandelszakenRéferenties van banken en bekende Nederlandsche advocaten te bevragen
onder No. A 128 NIJGH & VAN DITMAR'S Alg. Advertentie-Bur., R'dam

PIERSON & Co.
AMSTERDAM

BOISSEVAIN & Co.
NEW YORK

FINANCIEREN IN- EN EXPORT. — BEHANDELEN VERSCHEPINGS- EN ANDERE DOCUMENTEN.
BEZORGEN OPSLAG, VERSCHEPING EN ASSURANTIE VAN GOEDEREN.
FOURNEEREN EN INCASSEEREN WISSELS OP ALLE PLAATSEN IN DE VER. STATEN EN CANADA.
OPENEN REKENING-COURANT MET RENTE-VERGOEDING.

RUSSISCH-HOLLANDSCHE BANK

RUSSKO-GOLLANDSKI BANK Telegram-Adres: PETRODAM BANQUE RUSSO-HOLLANDAISE
PETROGRAD — NEWSKI PROSPEKT 21 ILINKA IPATEWSKI PEREOULOK 3 — MOSCOU
Volgestort Kapitaal Rs. 10.000.000 Rentevergoeding op chèque-rekeningen tot nader order 4 pCt. Reserven Rs. 1.000.000

Financiering van im- en export. Rembours-credieten. Incasseering en aan- en verkoop van wissels. Handelsinformaties.
Inlichtingen verkrijgbaar bij de Hoofdvertegenwoordiging voor Nederland:

de Rotterdamsche Bankvereniging te Amsterdam en Rotterdam

PH^s VAN OMMEREN REEDER, CARGADOOR, EXPEDITEUR,
ROTTERDAM ASSURANTIE

Agent van Stoomvaartlijnen naar: AUSTRALIË en NIEUW-ZEELAND, CHINA en JAPAN, BRITSCHE-INDIË, ZUID-APRIKA, CHILI en PERU,
MEXICO, WEST-INDIË, LONDON, LIVERPOOL, MANCHESTER, SOUTHAMPTON en CORK.

PHs. VAN OMMEREN (LONDEN) LTD, LONDEN VAN ES & VAN OMMEREN, AMSTERDAM
THE PH. VAN OMMEREN CORP'N OF NEW YORK, NEW YORK COMPTOIR MARITIME ANVERSOIS, ANTWERPEN

Holland-Canada Hypotheekbank — 's-Gravenhage

Uitstaand bedrag Pandbrieven ruim f 12.500.000,—

5 pCt. Pandbrieven tegen den koers van 99¹/₂ pCt.

NAAMLooZE VENNOOTSCHAP

Wilton's Machinefabriek en Scheepswerf
ROTTERDAM

Scheepsbouw en Machinefabriek

Speciale inrichting voor reparatiën van elken omvang

Drie droogdokken met lichtvermogen tot 14000 ton

Dwarshelling

Drijvende kranen met lichtvermogen tot 120 ton

Telefoon: 7303 en 7304

Telegramadres: „WILTON” Rotterdam

WERKSPoor, AMSTERDAM

Land- en Scheeps-Machines - Dieselmotoren

Installatiën voor Suikerfabrieken - Polderbemalingen

IJzerconstructiën

GEBr. VAN UDEN
ROTTERDAM - AMSTERDAM - ZAANDAM

Reeders en Cargadoors
Bevrachtingsagenten - Expeditieus
KOOP en VERKOOP VAN SCHEPEN
Telegram-Adres: „VANUDEN”